

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

100

Anul 10

iunie 2017

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Pictură de Nicolae Tonitza

Climate literare

Semnează în acest număr

Tristan Tzara/ Poeme	3
Octavian Lupu / Secolul Declinului Inspirației Artistice	4
Sebastian Drăgan / Poezii	5
Boris Pasternak / Poeme	6
Al. Florin Țene / Interpretarea... ..	7
Gheorghe Valerică Cimpoca / În căutarea Adevărului	8
George Anca / Blestem de neam	9
Nicolae Iștoc / Mari poeți ai iubirii	10
Ștefan Lucian Mureșanu / Taine ale identității în sărbătorile populare românești	11
George D. Piteș / Poezii	14
Victor Sterom / Ion Iancu Vale sufletul „Climatelor Literare”	15
Ion Iancu Vale / Vis cu Rainer Maria Rilke	15
Gheorghe Neagu / Apă și lacrimi	16
Marian Nencescu / Să vezi viața cu ochii bunătății . . .	17
Emanuel Pope / Grupaj pentru revista „Climate literare”	20
Paul Leibovici / „DADA” - abolirea logiceii	21
Aurel Udeanu / Paștele	22
Mihai Batog-Bujeniță / Cu Magdalena Brătescu la intersecția universurilor	23
Alex Vâlcu/ Poezii	24
Mihai Cezar Popescu / Iată poetul	25
Maria Muñoz / Elogiu adus poeziei și culturii universal	26
Daniel Juverdeanu / Poezii	26
Ion Pachia-Tatomirescu / Poeme de septuagenar	27
Mihaela-Loredana Mușetescu / Persistă în dorință!	28
Vasile Oneață/ Poeme	28
Octavian D. Curpas / „Portrete din cioburi”	29
Ion Teodor Palade / Surâsul simplu	30
Alensis de Nobilis / Poeme	31
Anton Găgiu / De la epoca de aur la epoca de piatră	32
Mihaela-Mariana Cazimirovici / Poeme	33
Dorel Schor / Peisajul ca tematică	34
Roni Căciularu / Ca la teatru, madam!	35
Luiza Volf / Poezii	36
Elena Buică / Ecuații lirice – Lumina sinelui nostru	37
Gheorghe Valerică Cimpoca / Climate literare la zece ani și o sută de apariții	38
Safta Alina/ Stilizarea interesului	39

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022)

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev, Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca
Colegiul redacțional: dr. George Bârligeanu, Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Romulus Gandy Georgescu, George Ioan Canache, Florea Turiac, Gabriel Mihalache

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Maximca Grasu, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Delia Stăniloiu, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

POEME

Tristan TZARA (n. 1896 - d. 1963)

Glas

*Zid dărăpănat
Eu m-am întregat
Astăzi că de ce
Nu s-a spânzurat*

*Lia, blonda Lie
Noaptea de-o frânghie...
S-ar fi legănat
Ca o pară coaptă*

*Și ar fi lătrat
Câinii de pe stradă
S-ar fi adunat
Lumea să o vadă*

*Și ar fi strigat
„Vezi ca să nu cadă”.
Aș fi încuiat
Lacătul la poartă*

*Aș fi pus o scară
Și aș fi luat-o jos
Ca o pară coaptă
Ca o fată moartă
Și aș fi culcat-o într-un pat frumos.*

Frate pădure

*frate pădure
și sora piatră
bolnavii
merg la pădure
să culeagă niște pietre*

*pe șanțuri
în pajiști
cineva nu găsește
ceea ce regreta
aparent*

*

*tu îți deschizi aripile
pentru a pleca într-o călătorie
tu îți bați joc de calul
nostru
la vârsta ta*

*sculat târziu
culcat devreme
alergic la răceala soarelui
vorbește-mi despre Botticelli*

*

Rândunica legumă

*două zâmbete se întâlnesc spre
roata-copil a sânguinței mele
bagajul sângeros al creaturilor
făcut carne în legende-vieți fizice
supletea intermediază furtuni nor deasupra
ploaie cade sub foarfecile
întunecatului coafor -
înotând furios sub arpeggiile ce se contrazic
în seva mașinii iarbă
crește împrejur cu ochi ascuțiți
aici cota-parte a mângâierilor noastre
moarte și plecate cu valurile
se preda singur judecatei timpului
despărțit de meridianul perilor
non-lovituri în mâinile noastre
spicele plăcerilor umane*

A sări alb cristal

*pe o unghie
mașina de cusut descompusă în altitudine
dezorganizează bucățile de negru
vezi fuga galbenă
inima ta e un ochi în cutia de cauciuc
înfinge-o într-un colier de ochi
lipește mărci poștale pe ochii tai

cai se duc norvegia strânge
bijuterii versuri roata uscata
vrei? plânge
linge strada urcându-te pe voce*

*abraham se îmbie singur în circ
tutun în oasele sale fermentăți
abraham se îmbie singur în circ
urina în oase*

*roata cailor are lămpi electrice în loc de capete
urca urca urca urca
arhiepiscop albastru ești o vioara de fier
și cloncanit cloncanit
verde
numeraie*

Țara vede alb

aurul orelor 10 a frânt moartea

*ars fereastra în lut și aur
separă binele de apă în pătrate de piele
și peștele alert prins cu un bold*

*prăjește ochi aurii de insectă
eu sunt vibrația rea a căldurii
în bătaia inimii striate*

*oasele sunt de asemenea linguri
pentru sufletul tău
dar noi am reconstrui
verde răsunător sub porțelan
somm în craniu*

*și urmărește micii oameni în vocala lor
retează-i cu trenul clopotul suna
și urmărește micii oameni în vocala lor
micul foc în potir
și urmărește micii oameni în vocala lor
și urmărește micii micii oameni în vocala lor*

Secolul Declinului Inspirației Artistice

Octavian LUPU

Inspirația artistică nu vine în orice împrejurare, ci are regulile ei după care decide să se înfățișeze înaintea ochilor minții. Prin plasmuirile imaginației, ea face să vibreze coardele sensibilității lăuntrice cu reflexii ce transmit unde emoționale asemenea reverberațiilor dintr-o sală de concert. Și cum ar putea fi altfel? Fiindcă adevărata creativitate izvorăște din adâncimile insondabile ale ființei, mai precis din straturi de conștiință stratificate și pietrificate prin trecerea veacurilor de la o generație la alta. Ea se manifestă ca o energie telurică ce mișcă temeliile munților și dinamizează roata mereu în mișcare a gândurilor.

Astfel, vârtejul gândurilor asaltează continuu conștiința umană cu trăiri contradictorii, ce realizează o secționare interioară cauzatoare de suferință. O imagine revelatoare ne-o oferă filmul de desene animate „The Point”, sau „Punctul”, în momentul în care eroul principal, Oblio, îl întâlnește pe „Pointed Man”, sau „Omul Indicator”, din pădurea „Pointless Forest”, adică „Pădurea Fără Direcție”. La întrebarea lui Oblio asupra drumului pe care trebuie să îl urmeze, acesta îi răspunde indicând toate direcțiile posibile. Așa sunt și indicațiile conferite de izbucnirea necontrolată

a gândurilor, care sub forma lor primitivă ne aruncă dintr-o parte în alta într-o confuzie de nedescris. Tot astfel apar și scrierile sau expunerile celor care nu au deprins disciplina fundamentală a comunicării limpezi și necontradictorii, care din nefericire abundă în marele bazar al Internetului. Poate nu întâmplător, Oblio în limba italiană înseamnă „uitare”, ce descrie starea de confuzie a gândirii nestructurate și lăsate la voia întâmplării.

Într-o manieră diferită, gândirea artistică se bazează pe o atentă ordonare a gândurilor ce se obține printr-un atent și delicat proces de selecție, ce necesită un control fin al exprimării. Așa cum o mângăleală trasată pe o foaie de hârtie nu necesită un efort suplimentar celui de a lăsa creionul să alunece cum dorește, vorbirea necizelată murdărește deopotrivă pe autor și contemplator. Dar trasarea cu migală a unui desen presupune tehnică, rigoare și introducerea unui element rațional care să lege laolaltă întreaga exprimare. Așa ceva nu se poate obține la întâmplare și de aceea, nici inspirația artistică nu vine decât la cei care s-au pregătit temeinic în școala disciplinării trăirilor interioare.

Dar ca un armăsar lăsat să alerge în voia lui, exprimarea brutală, grosieră și invadată de neștiință ia cu asalt redutele bunului simț punând stăpânire pe individ și colectivitate. De aceea, fără existența unor artiști de valoare, cultura autentică ajunge să fie călcată în picioare sub copitele prostului gust, lucru ce devine un model și o pricină de mândrie pentru necunoscători. În astfel de etape istorice decadente umanitatea se diminuează în favoarea

animalității, iar omul se abrutizează tot mai mult uitând de exprimările înalte ale limbajului și cugetării la care el poate ajunge. Și astfel, dezordinea ajunge să pună stăpânire pe gândirea noastră și să nu mai găsim dispoziția necesară cugetării raționale cu toate relele ce decurg.

O altă tendință este cea a copierii nesfârșite lipsite de discernământ. De fapt, trăim într-o epocă a transcrierii prin cele mai felurite metode în dauna creativității. Cultura „Facebook” ne-a obișnuit să preluăm și să dăm mai departe lucruri făcute de către alții. Nimic rău în acest lucru, dar din nefericire acest lucru conduce la o dependență ce tinde să înlocuiască efortul de a realiza lucruri noi, care să aducă un plus de valoare lumii în care trăim. Observ în fiecare zi defilarea știrilor de tot felul luate și aruncate mai departe, ca și cum destinatarii ar fi un fel de magazie în care sunt azvârlite sacose și cutii mai mult sau mai puțin folositoare. Copierea nu este rea în sine, dar dacă ea devine singurul răspuns în fața realității, ceva sigur nu este în regulă. Fără originalitate nu există progres și fără creativitate se ajunge la mersul în cerc sau chiar la bătutul pasului pe loc.

Mai departe, pe bursa de valori a lumii se tranzacționează articole lipsite de valoare la prețuri fabuloase pe măsură ce adevărații artiști dispar în bezna ignorării. Însă arta autentică își are originea într-o formă de atentă de meditație asupra naturii lucrurilor. Prin tatonarea formelor felurite sub care ni se înfățișează universul înconjurător, cugetarea se adâncește prin explorarea esențialului aflat dincolo de superficial și al permanentului ce

depășește accidentalul. De exemplu, tatonând forma cuvintelor, scrierea artistică scoate la lumină limpezimea gândurilor lămurind și rafinând expresia până când aspectul exterior fuzionează cu cel interior, fondul ieșind la lumină asemenea izvorului ce vine cu putere din adâncuri. Și astfel, totul se umple de lumină și culoare pentru cel ce percepe lumea prețuind înfățișarea lucrurilor.

Lipsa de meditație se observă mereu prin superficialitatea comunicării, ce rămâne ancorată în faptul divers ridicat la rangul de eveniment. Cu un bubuitor „Breaking News” ecranele televizoare sunt astfel umplute cu informații deformate și scoase din context, în timp ce auditoriul asistă captiv la derularea banalității. Cine mai are ulterior dispoziția de a explora cu răbdare frumusețea unei scrieri sau a unei expuneri destinate să încante sufletul? De îndată ce etalonul valorii a fost aplatizat, conștiința nu mai poate să distingă lucrurile înălțătoare. Superficialitatea

a învins în cele din urmă, iar concentrarea necesară receptării în adâncime a dispărut.

Și un alt factor cu impact nefast asupra creativității artistice este reprezentat de gândirea negativistă, care reține doar întunericul nopții și tonurile cenușii ale umbrei în miez de zi. Asemenea unei mocirle care își imobilizează victimele, puterea umbrei afectează percepția până la stingerea oricărei lumini capabile să dea la iveală realitatea așa cum este ea. Pe de altă parte, arta se naște din speranța lăuntrică a sensului ce transcende absurdul aparent al vieții fiind un demers îndrăzneț în dobândirea nemuririi. Noblețea acestui gest primordial conferă celui ce creează și celui ce privește o motivație lăuntrică de excepție, capabilă să străpungă norii îndoiieli și neputinței. Iar brațul inspirației nu face altceva decât să dinamizeze energiile latente ale ființei umane și să le orienteze constructiv spre transformarea lumii în mijlocul căreia trăim.

Dar cine mai are timp și dispoziție pentru așa ceva? Cultura hipermarketului ne împinge înainte să consumăm spațiul și să irosim timpul în alergarea zilnică fără să băgăm de seamă că brațul tenebros al Iluziei distruge în urma noastră tot ce ne-am străduit să construim. Însă, dintre toate demersurile conștiinței, manifestarea artistică reprezintă cea mai greu de erodat structură creată de către umanitate. Astfel, există o dimensiune transcendentă ce subzistă în orice operă de valoare, care poate influența pozitiv gândirea umană chiar și în secolul XXI. Dar desprinderea de bazarul informațional necesită un efort similar ridicării din barbarie, iar depășirea superficialității se poate realiza numai printr-o strădanie civilizatoare asemănătoare trecerii de la primitivism la epoca modernă. Până atunci, sălbăticia cibernetică va continua să submineze valoare supremă a creativității autentice până când o altă Eră va apărea pe ruta de navigație a corabiei istoriei.

Poem

*vai! s-au surghiunit norii peste sânii tăi goi
îi simt ca pe-o caleașcă
c-o osie ruptă în osul regesc dintre noi
c-o roată pătrată ce-nvârte pe colțuri
nunta serafimilor și alte petreceri
de soi
ha ! ha! e timpul să crape cerul ce-l tivim
cu patru ochi, amândoi
eu cu preaalbul, tu cu dorinți și nevoi
e timpul, iubito, să chemăm căruțasul
pe Sf. Ilie, cel fără de pată,
să vadă cum ne topim amândoi peste nori
acolo, unde stă să ne bată
o toacă și-apoi să ne smulgem din aer
urmele falfăirilor
dintr-odată
acum îți spun: nu mai ai gust nici miros
doar o umbră de carne peste care
trec victorios
nibelungii din mine,
nătângii
doar un mers strecurat
peste orașul neînțeput
peste trecut
ești toată ofrandă
înlauntru-mi*

Ea cântă, mă-ncântă

*Ea cântă, mă-ncântă de uită
secunda
să curgă
Când îmi împlântă arcușul privirii
în stern
Ea tace, cu vorbele toate rostite
a rugă
M-aplec s-o ridic de pe nori, dar
mă cern*

*Ea cântă, mă-ncântă și-implântă
în tâmplă-mi
Trei uncii de vise cu miros de cer
dar stingher
Ea plânge, mă frânge și strânge
din trupu-mi
Dorința risipită, iubirea-nghesuită-n
ungher*

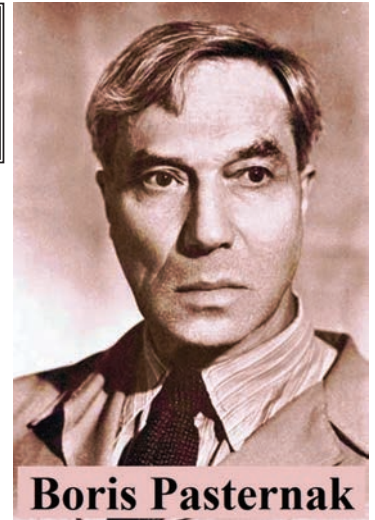
*Ea cântă, mă-ncântă și stă să-și ascută
Cuvântul, că-n rai de cucută îs a ei alăută
etern*

Sebastian DRĂGAN

POEME

Boris PASTERNAK

Boris Pasternak

Nu e frumos să fii celebru

*Nu e frumos să fii celebru
- De parcă asta-ți dă avânt! -
Să strângi hârtii, să-ți faci arhivă,
Să te tot bâții pe-un cuvânt.*

*Creația-i o dăruire
Și nu scandal și împrumuturi
E rușinos, o nuliitate
Pe buzele oricui să fluturi.*

*Trăiește fără impostură
Încât, când n-o să mai ai vreme,
Să te-ndrăgostească depărtarea
Și viitorul să te cheme.*

*E bine să lași spații albe,
Nu în hârtii, ci în destin,
Dar adnotând pe marginalii
De zile ce se duc și vin.*

*Și în necunoscut te-afundă
Și pierde-te-n el, ascuns,
Cum se ascunde-o casă-n ceață
Când ceața e de nepătruns.*

*Alții-or veni, pe urma-ți vie,
Supusă vieții și erorii.
Tu însuși, nu deosebi
Înfrângerile de victorii.*

*Și nu te-abate cu o iotă
Tu de la tine - hotărât,
Ci numai să fii viu, viu - simplu -
Viu pân' la capăt - și atât.*

Definiția poeziei

*Suierătura despicată.
Clinchet de țurțuri, cu fiori.
E noaptea ce-amorțește frunza,
Duel e de privighetori.*

*E mazărea dulceag-uscată,
Cu plânsul bolții în păstăi.
E Figaro de pe pupitre
Din flaut, grindina spre văi.*

*E tot ce-i important ca noaptea
Prin scâldători scurmând, vioaie,
Sub streșină, s-aducă steaua,
În palmele sticlind de ploaie.*

*Turtit ca pluta-ncinsul aer:
Bolta se-năbușă-n arin.
De-ați râde stelelor - ce hohot!
Dar necuprinsul - loc străin.*

Toți ți-or pune azi pardesie...

*Toți ți-or pune azi pardesie,
De lăstarii ploii agățându-le, mut,
Dar nici unul n-o să observe, nici unul,
Că de vreme rea iar m-am luat de băut.*

*Argintate, frunze de zmeură, toate
S-or întoarce cu josul în sus.
Soarele trist e acum, ca și tine,
Nordică făptură, astru apus.*

*Toți ți-or pune azi pardesie,
Dar și noi vom face-o, azi, lată.
Căci nimic nu ne va-nlocui
Băutura cea înceșată.*

Din „Vremea începuturilor” (1912 – 1914)

Grea cruce să iubești pe unii...

*Grea cruce să iubești pe unii.
Dar tu – ce simplă! De-nțele
Secretul frumuseții tale,
Enigma vieții o dezleg.*

*S-aude, primăvara, foșnet
De adevăruri, cum răzbat.
Ca aerul îți e-nțelesul,
Ca el de dezinteresat.*

*Freamătul viselor s-aude
Atunci – și parcă le și vezi.
În rândul marilor temeieri,
Tu, precum aerul, te-așezi.*

*Ușor e: te trezești, din suflet
Zvârli pleava vorbe, vechi cusururi,
Curat s-o duci de-aici-naite,
Să nu te mai mânjești de-a pururi.*

Din „A doua naștere” (1930 – 1931)

Vântul

*Cu mine s-a sfârșit, ești vie.
În jurul casei plânge vântul,
Pădurea clătina și gândul.
Nu pin cu pin, în spasm, tresălta,
Ci toți copacii laolaltă.
Cu zarea toată - vrăjmășie.
Cum corpul grelelor fregate,
În golf, cu pânzele umflate.
Și asta, nu dintr-o bravură,
Ori din porniri nesăbuite,
Ci cântecului tău de leagăn
Îi căta vorbe potrivite.*

INTERPRETAREA OPERELOR LITERARE

Al. Florin ȚENE

Interpretarea operelor literare se impune atunci când există ruptură dintre autor și cititor

O operă literară este necesar să fie interpretată atunci când înțelegerea ei este greu de înțeles, când sensul ei este inaccesabil sau abscons, cum teoretizau opzeciști și postmoderniștii de la noi pentru ași justifica incoerența operelor pe care le scriau, și când, din aceste motive, se produce o rupere de contact între autor și cititor. Se pune fireasca întrebare cum a fost cu puțință să se ajungă aici? Căci opera literară doar are menirea să facă cunoscut un lucru, iar nu să-l ascundă; ea nu trebuie să se ermetizeze, să se închidă în cochilia sinelui, ci să fie scrisă pentru a corespunde sincerității cititorului. Se cunoaște faptul că opera literară se explică pe sine însăși - atunci de ce, ulterior, are nevoie de încă o explicație deosebită? Pentru a da o „pâine” criticilor care nu au scris în viața lor o operă literară. Cu puține excepții. Numai caracterul sincerității i se datorează faptul că o astfel de operă găsește în general audiență și înțelegere. De fapt, în realitate avem însă întotdeauna de-a face cu o multitudine de opere. Cititorul ce a deprins gustul cititului va recurge la cele mai diferite lucruri pentru a-și satisface curiozitatea. În cele mai multe cazuri, acest conglomerat de opere nu va dobândi o unitate în mintea cititorului - deși ea reprezintă o astfel de unitate, independent de cititor, diferitele opere constituind o literatură. În ansamblu, cititorul urmărește, de fiecare dată, să se lase încântat de opera citită în momentul acela, dar, în final el se găsește însă în fața unui complex de reminiscențe din diferitele lecturi, complex a cărui cheie el nu o poate găsi de la sine. Caracterul de literatură al operei literare este cel

care conferă activității de interpretare relevanța și importanța sa. Citind diferite cărți, simțim nevoia de a fi orientați cu privire la semnificația pe care o au fiecare carte în parte într-o corelație mai amplă. Chiar și cea mai banală întrebare - de ce o anumită carte este captivantă, iar alta plictisitoare? - pare să ne indice direcția menționată. Însă, nu numai operele literare sunt însoțite de interpretări. Judecătorul interpretează legile, avocatul, la fel, actorul interpretează rolul.

Chiar dacă ne limităm numai la interpretarea artistică, nici în acest caz nu poate fi trecut cu vederea sensul ambiguu al cuvântului „interpretare”. Este un cuvânt care pare să fi intrat în uzanță sub forma a două accepții total diferite. Vorbim despre interpretarea unei piese muzicale în același sens ca despre reprezentarea unei piese de teatru. Ba, uneori ne exprimăm, desemnând și un pianist cu denumirea de interpret. Nu se poate nega că și acest mod de a interpreta presupune o anumită tălmăcire. În cazul unui rol ca Pristanda, de exemplu, sunt posibile tot atât de multe variante de interpretare cât și numărul actorilor care au jucat vreodată acest rol din piesa lui Caragiale. În astfel de cazuri nu este vorba, în esență, chiar despre o

interpretare sau o acordare de sens nou, ci mai degrabă despre executarea, despre realizarea operei de artă. Nu reprezintă interpretare conversațiile și schimburile de idei uzuale.

Exegeza=interpretare urmărește să apropie de înțelegere un lucru. A interpreta înseamnă extragerea unui cuvânt sau a unui fragment de text din cursul vorbirii, scoaterea lor din fluctuația vorbirii, în vederea lămuririi lor. În cazurile în care Pythia grăiește ambiguu, devine neapărat necesară tălmăcirea și interpretarea. Însă vorbirea curentă și obișnuită nu se manifestă sub formă de oracole. Socotim, urmare celor spuse până acum, că nu este necesar să extindem aria problemelor referitoare la interpretarea literară specifică. E necesar să menținem unitatea actului de interpretare față de toate încercările de a deduce o deosebire a metodelor din diferențe dintre scopurile propuse. Astfel, de exemplu, sarcina de a înțelege mai îndeaproape o operă literară din trecut, s-ar părea că ar trebui să fie separată de orice critică de actualitate, pe motiv că înțelegerea evenimentelor din trecut necesită o interpretare istorică.

Dacă critica literară se ocupă adeseori cu interpretarea unei singure opere, istoria literaturii cuprinde întreaga literatură a unei națiuni, sau totalitatea literaturii a unei epoci literare, sau chiar a mai multor epoci. Deși în fiecare din aceste două cazuri se urmărește un scop complet diferit de celălalt, trebuie totuși să subliniem că deosebirea nu poate fi nici principală și nici metodologică. Și aceasta deoarece și critica literară este nevoită să cuprindă un orizont istorico-literar.

Formele fundamentale de prezentare ale interpretării sunt tratatul și eseu, din a cărui familie face parte și recenzie, caracteristică atât prin dimensiunile sale reduse, cât și prin faptul că este consacrată actualității literare.

În căutarea Adevărului (20). Infinitul și Eternitatea

Infinitul există. E-acolo. Dacă infinitul n-ar avea eul său, eul ar fi hotarul său; n-ar mai fi infinit: cu alte cuvinte, n-ar mai exista. El însă există. Deci are eul său. Acest eu al infinitului e Dumnezeu. (Victor Hugo-Mizerabilii)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Universul nostru pare să fie finit și condus de un set finit de legi, dar vorbim de multe ori despre lucruri care se întind până la infinit și durează o eternitate. Ideea marilor învățați este că există infinit și poți pași în infinit azi, poți locui în infinit conștient și aceasta poate fi sursa ta de inspirație. „În Infinit, tu devii arhitectul și visătorul mării matrice a expresiei și creației,, (Infinitul-ultima călătorie). Există mai multe domenii importante unde infinitul poate fi aplicat. El este folosit ca un instrument conceptual care ne ajută să descriem proprietățile și valorile obiectelor și proceselor, fiind o noțiune importantă în filozofie, cosmologie și metafizică și, desigur, este important pentru matematică. Infinitul ca și Eternitatea nu ar trebui privite ca enigme matematice ce trebuie dezlegate, ci ca o singură cheie a vieții însăși, pe care, înțelegând-o, ne vom elibera de toate constrângerile minților noastre limitate și vom putea avea și înțelege

Universul. Pentru că Infinitul și Eternitatea nu sunt doar în spațiul cosmic ale cărui frontiere în spațiu și în timp nu le percepem, ci sunt chiar și în ultimul fir de nisip de sub tălpile noastre. Eternitatea reprezintă absența timpului perceput de om sau rezolvarea conflictelor, depășirea contradicțiilor în plan cosmic și în plan spiritual. Înseamnă perfecta integrare a ființei în principiul ei; este intensitatea absolută și permanentă a vieții, care scapă tuturor vicisitudinilor legate de schimbare și, în mod special, celor temporale. Pentru om, dorința de eternitate reflectă lupta lui neconținută împotriva timpului și, poate mai mult încă, lupta pentru o viață a cărei intensitate să triumfe, pentru totdeauna, asupra morții. Eternitatea nu-și află ființa nici în nemișcare, dar nici în vârtej, ea se află în intensitatea actului. Trăsăturile nefirești și paradoxale ale ideii de infinit au supus unor grele încercări mințile scilicet ale celor mai mari gânditori ai timpurilor. Adevăratele mistere matematice și, în general, ale lumii, se află la frontiera gândirii noastre. Depășind-o, putem trece dincolo de ceea ce știm că este posibil și putem începe să explorăm miracolele universului la extrem. Încă din vremea grecilor antici, învățații și-au pus problema infinitului, dar primul om care a întrezărit cu adevărat amănunte valabile despre noțiunea

reprezentată printr-un „opt” dispus pe orizontala a fost remarcabilul vizionar Galileo Galilei. Existența Infinitului se află în Eternitate, care nu este decât o stare, o trăire... O resimțim cu toții, ca pe o povară mai grea sau mai ușoară. Și o contabilizăm diferit. „O eternitate poate să fie într-adevăr, o Eternitate, începând dincolo de facerile vieții și sfârșind mult mai departe de moartea sufletului. Dar la fel de bine poate să fie o clipă, să dureze atâta timp cât este necesar ca genele să acopere în mișcare niște ochi limpezi pentru a îi redescoperi la loc,,. În concluzie, trebuie să spunem că Eternitatea este perspectiva timpului și forța care mîscă timpul spre ea. Dar oare vor ști ei, sau măcar unii dintre ei, că „Eternitatea nu e accesibilă decât prin viețuirea clipei în mod absolut”? Pe tema Infinitului și a Eternității uneori mă amuz, uneori meditez și realizez profund că Exist pentru Eternitate. Și orice problemă care-mi apare, dacă n-o rezolv în „viața asta” ... am tot timpul să o rezolv. Nu-i stres, nu-i grabă, e timp din belsug pentru orice. Am în față Eternitatea și Viață în mine ca să mă bucur de ea. Si tu la fel, ai în față o Eternitate. Bucură-te, relaxează-te, iubește și să știi că nimic nu te poate „omorî”. Esti Aici, Acum, pentru Totdeauna. Atunci când ceva se sfârșește, începe de fapt, altceva. Ființa spirituală nu are sfârșit.

(Va urma).

BLESTEM DE NEAM

George ANCA

vremii ești

vremii ești transă
cine te reardă
destructurată ȋarmă

picioaroange pe Gange
aum logos vak
ciopliți ne încolonăm

cine mai ucide c'est un temple
sub cerul liber sufletul în dar
în otrava Dejanirei

opere

opere s-or întâmpla
vara cum om ancombra
că iar taică India

cu pielea de șerpoaică
amnezică și taică
năpârla veci drăgaică

ah acuții asasini
cum ne lasă la găini
nași cu fini nași cu fini

agoniile din vine
îmi creșteze catilîne
șucărele acvilîne

am talantul mină pers
în persoană ca în vers
agatârș cu târș revers

puste landuri trubaduri
ah ce foc de-au ars arsuri
ba nisipuri uiguri

milînte de umilînte
nici penetul de catrințe
mironosițe fiînțe

bestia fiască
să ne răvășească
amnarul în iască

treispe icose condace
dublă spiră carapace
veștedului vino-ncoace

Genoveva de Brabant
Sadoveanu șahamant
supărați-mă neant

viața că nu ne o știm
și degeaba ne oștim
oștile în țintirim

agonic înșela-vom
prin Stratford-upon-Avon
falstaffianul slalom

anii carantine
condamnări de sine
dișmuiesc terține

Pe strada G

pe strada Giovanni Boccaccio
oferta de masacre sporește
doamne ferește de ciumă

un iad special pentru tine
chiar discutăm cu un prieten
urâm pentru că asta ne e rasa

ești curvă curvă ești tu
bâldâbâc în smârc
v-aș da prin mașina de tocat

România este o ceartă
material pentru experiențe lesuriene
paranidoliuș et dementicuș

ne-am plictisit de ridurile tale
accident maritim provocat
renunță la folosirea tetraetilului

lepra biblică reflex nedespărțirii
proza poetului încă neasasinat
și n-am văzut coma poate ȋama

comanda

comanda vine din context
vezi unul mai bolnav ca tine
parcă nu l-ai vindeca

la cinci ani o lume
la o sută alta
ne-am întâlnit în holocaust

pupitru cu Săhleanu
Jeremy Bentham George Orwell
Paul Goma George Anca

salbe misterului
înverzit pe statuie
printre tei atei

voi scrie totuși articolul
ca și cum nimeni n-a lipsit
și fiecare are zi națională

uscate mări

uscate mări munți ancore
caută-mă cât mai târziu cenușă
mai nou rutina fără biblie
în dicteuri eliberatoare

coloane de nerecunoștință
cărarea paradirii paradisului
am râs mai mult cu martori
de blândetea conchistei în sine

pe caraulle apasă preajma
sufli dramaticitatea pe înalt
pe la oră de auroră soră
a singularității negre

normă sabatică
juma de auroră
silabele ne dau de gol
călătoria jos de pe cal

Mari poeți ai iubirii

Nicolae IȘTOC

Peste „veșnicia” timpului omenesc, prin potecile vremurilor, peste toate cele pieritoare și-au dat mâna - fără să știe - trei poeți din trei nații: Francois Villon (Franța); Serghei Esenin (Rusia) și Ion Iancu Vale (România).

Undeva, în subteran, în nevăzut, cei trei au un filon comun, un „nu știu ce”, care-i apropie și-i face aproape frați.

Toți trei au un anumit spirit de frondă:

F. Villon: „la cei treizeci de ani, ce-i drept,/ deși-am băut întreg amarul,/ nu-s nici prea tont, nici înțelept-/ în ciuda relelor cu carul”...

S. Esenin: „Mi s-a urât la vatra mea,/ Tânjind prin hrișcă și secară./ Natalul prag îl voi lăsa/ Și-am să pornesc tâlhar prin țară”.

Ion Iancu Vale: „zice lumea că m-am sălbăticit/ că las deseori furtuna/ să-mi intre nestingherită pe poartă/ dar ce ați vrea/ în loc să deschid poarta s-o sar/ sau să fac de paza înarmat c-un par?” Toți trei au orgoliul poezilor conștienți de harul cu care au fost înzestrați:

F. Villon: „Aici sub prag, zace-adormit,/ Ucis de-a dorului săgeată,/ Un mic studinte pricăjit,/ F. Villon numit odată”.

S. Esenin: „Mugurii se desfoaie/ Mai umflați și mai grei.../ Pomeni-te-oi pe ploaie/ Eu, Esenin Serghei.”

Ion Iancu Vale: „Mi-e versul spadă de Târgoviște/ Priviți, nu o ascund în teacă/ Mânerul ei cu gardă de pirop/ prin mână sufletul îmi leagă”.

Toți trei își iubesc nația din care fac parte și nu se sfiesc s-o spună și s-o apere (ar fi de luat aminte aici, tinerii poeți, care și-au făcut un fel de „crez poetic” din a-și pune țara și nația):

F. Villon: „Să fie Eolus fugărit/ în codrii lui Glaucus cel cumplit/ să n-aibă raza păcii sau speranței/ și-n veac lipsit de har și necinstit-/ cel care-ar vrea nenorocirea Franței!”

S. Esenin: Cunami doar ție îți ofer/ Și drumul tău prin flori alunecă./ O, Rusie, blajin ungher./ Ești crezul meu, iubirea unică.”

Ion Iancu Vale: „La cârma vremii, azi, sunt tot mai mulți bolnavi,/ scăpați din balamuc, se dau drept oameni bravi./ Ajunși în fruntea țării o mulg ca pe o vacă/ Și îi mai dau și-n cap când geme, ca să tacă.”

Pe toți îi macină o „foame de altceva”, o neliniște ciudată:

F. Villon: „Prin moartea mea de-aș face bine/ întregii obști n-aș pregeta/ ca eu să mă trimit pe mine/ la moarte, chiar pe legea mea!”

S. Esenin: „Foame de altceva sapă/ Sufletul meu de pripas./ Eh, și-au să-mi pună pe groapă/ Munți de colivă și cvas.”

Ion Iancu Vale: „De o bucată de timp/ nu mai are loc în propria-i casă/ îl sufocă senzația lipsei de spațiu/(...)/ și dorește să se prefacă în melc/ ca încet-încet dar sigur/ să-și care casa dincolo/ de zona de influență a morții.”

Îi apasă mereu ceva și-un îndemn straniu îi mână la drum, îi „apucă mereu dorul de ducă”, să aibă de unde reveni:

F. Villon: „Și fiindcă plec neapărat/ și de întoarcere n-am spor,/ cum nu sunt om fără păcat,/ nici de oțel sau cositor,/ cum a trăi nu-i ușor/ și chiar ca mort umbli-n bejenii/ mă duc prin lume călător/ dar las în urmă-aceste Danii.”

S. Esenin: „Și-acasă iar am să revin/ Și flăcări noi vor linge zgura,/ Și-ntr-un crepuscul de venin/ Am să mă spânzur cu centura.”

Ion Iancu Vale: „În deseple plecări de acasă/ când îi scâncea a drum călcâiul/ își pune în traista sa de pelerin/ trei tăceri/ o tăcere pentru bunătate/ una pentru iubire/ și o alta pentru luptă”...

Toți trei de-o franchețe debordantă, de-o sinceritate crudă ce-i face să se autoflagezeze mereu, numai că în loc de sânge, de sub loviturile biciului țâșnesc flori de versuri măiestre:

F. Villon: „Ce vrei să fac? Așa-i ursită/și nu mă pot de ea desface/Deci lasă-mă să plec în pace/Și află că, în sărăcie/(cum zice-se) virtutea tace/și calea cinstei nu se știe.”

S. Esenin: „Tu bate, vântule, fără teamă,/Sculpă-ți ghemotoacele de flori pe tăpșan./Mi se spune poet?/ Nu ține seamă:/ Eu și în cântece-s huligan.”

Ion Iancu Vale: „De-o vreme-n crâșmă mă tot știu/ Și-aici sunt ca la mine acasă/Iar haina mea cea mai frumoasă/O vând pe-o sticlă de rachiu.”

Cât despre Darlingtonia (Femeia), celor trei, o aleg pe cea a lui Ion Iancu Vale: mi se pare mai gravă și mai misterioasă: „Am vrut să mă dezbrac/de tine, iubito,/ de parcă nu aș fi știut/ce înfiorător este uneori/să te știi gol.”

Citiți-i pe F. Villon, S. Esenin și Ion Iancu Vale în paralel și o să le descoperiți noi valențe asemănătoare.

Nicolae Iștoc

TAINЕ ALE IDENTITĂȚII ÎN SĂRBĂTORILE POPULARE ROMÂNEȘTI

Motto: *Societatea rurală românească a fost, într-un trecut îndepărtat, o societate autarhică. Ea își producea și își consuma singură bunurile. Avea înlăuntrul comunităților, a diferitelor zone etnografice, o viață culturală bine conturată. Folclorul intra în această viață prin riturile străvechi, prin obiceiuri, prin poezia și proza orală, prin dansuri și cântece. Era parte integrantă a limbajului cultural-artistic al fiecărei comunități.* (Mihai Pop, p.238)

Ștefan Lucian MUREȘANU

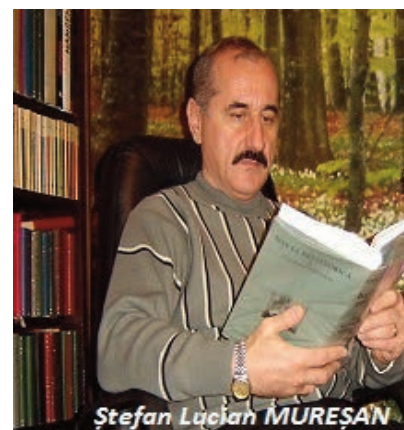
Identitatea spirituală a sărbătorii populare

Avem doar impresia că oamenii, în deschiderea lor nivelică, se schimbă în atitudini. Ei rămân aceiași, clădiți pe fapte pe care le moștenesc prin genă, construindu-și în timp forma nucleonară și reunindu-se în noile târâmurii nivelice cu noi parteneri nucleonari care îi ridică pe trepte, la înalte cote nivelice. Omul se educă, nu singur pentru că numai atunci apare egoismul, excentrismul și teama de idei contrarii, ci în societate, care trebuie să se forțeze să-i acorde atenția, sprijinul și bucuria de a se făuri. Făurirea individului, care este indivizibil și imprevizibil în numărul mare de dezbateri privind condiția lui socială, se face creându-și o identitate asupra căreia partenerii nucleonari participă cu prisosință.

De-a lungul existenței sale omul și-a creat un spațiu care l-a identificat și particularizat prin tot ceea ce a creat material și spiritual. Cunoașterea trecutului l-a făcut să își dorească apropierea de cei în vârstă, prețuirea și iubirea față de trecut și încrederea în viitor. Prezentul a fost pentru mulți un șoc existențial, al abundenței sau al lipsurilor materiale. Spiritual însă omul s-a legat de dorința de a trăi și a spera. Speranța l-a făcut să fie

încercător în ceea ce antropologii au numit identitate personală sau socială. Conceptul este diferențiat la profani și la literați. Profanii îl definesc ca o teamă a lipirii de identitate, literații ca pe o bogăție spirituală acumulată în drumul spinos al civilizației, o cultură ce se cuvine să fie valorificată.

Cultura unui popor însumează sensul vieții de veacuri încifrat prin coduri și descifrat prin datini, tradiții care îl particularizează, dacă poporul respectiv își dorește să o facă prin identitate, ca acțiune conservatoare a avuției spirituale și materiale, o tradiționalizare lipsită de circumspect. Fiecare datină, în tradițiile străvechi ale unui popor, este o formă de particularizare a sinelui fiecărui membru care îi unește și le valorifică. Ceea ce survine în timpul evoluției unui popor, ca moment adăugit culturii sale, îl numim obicei. Aici am putea da exemplu datina sărbătorii de Dragobete cu intervenția spontană a sărbătorii americane Valentin days. O suprapunere și, totodată, o diferențiere de manifestări. Sărbătoarea Dragobetului este pornită din străvechimi (îmi permit să subliniez că nu de etimologia numelui sărbătorii vorbesc, ci de vechimea acestora ca materializare a unei stări de fapt foarte vechi), materializată prin trainica conservare a dorinței de iubire. Biserica, vatra satului, poiana

înzădită, veselia tinerilor doritori de apropiere unul de celălalt, după o iarnă geroasă care i-a îndepărtat, însă nu le-a amorțit dorința iubirii, sunt elementele străvechi, specifice unui neam comun civilizațiilor lumii. Această sărbătoare se definește prin exprimarea unei tainice identități, sărutul care leagă simțămintele, spulberă răul, atrage bucuria și dă un nou sens exprimării vieții.

Lumea satului se identifica prin supunere față de niște cutume, o reținere față de exprimările libere ale omului de la oraș nemărginit de hotarele tradiționalității. Satul exprima respingerea răului pentru că se manifesta prin vechi sărbători la care mediocrii erau ironizați însă nu repudiați. Sătenii căutau o îndreptare a felului lor de a fi tocmai pentru că îi considerau parte integrantă a identității comunității. Hotarele imaginare ale satului constituiau dăruirea și binecuvântarea deusiană, înțeleptul

satului, în lumea creștină, un discipol luminat de Hristos, pentru că în lumea străveche a tracilor și geto-dacilor, Zalmoxis constiuita binecuvântarea cosmică pentru întregul teluric al tracilor. Tracii conștientizau că Zalmoxis este zeul lor unic însă prin dăruirea Celor de Sus ei știau că puterile lui sunt superioare tuturor zeilor Pământului și că el le apără identitatea pe care o considerau sacră: "...nu cred că mor, ci că cel pierit merge la zeul Zamolxis", "Zeul e în cer, iar nu pe pământ" (Herodot, vol.IV, 1961:94).

Manifestările lor spirituale, materializate prin datini în care dansul, șoptirile, cântecul, recitarea, măștile se contopeau în gesturi tainice, s-au perpetuat până la noi, armonizând noul cu vechiul: "Așa-i legea din bătrâni, / Din bătrâni, din oameni buni!" (Sim.Fl.Marian, 1994:28).

Motivul obiceiului în taina sărbătorii populare

Obiceiul apare ca practică a împăcării omului cu cerul și cu pământul. O dorință a lui, supus muncii active zilnice a pământului, a legării acestuia de viața verde cu cea a roadelor, a arămiului care dă speranța și belșugul, a căutării unei identități vegetative și prospere. Săteanul s-a simțit legat de pământ deoarece prin el și-a perceput căutată identitatea, neaplecarea în fața vreunui semen despărțit de cuvânt.

Lumea a început demult să existe și pentru a putea trăi și-a creat teama. Frica și-a creat-o conștient pentru că voia să depindă de cineva. Liberul arbitru l-a împins spre neîncredere și, atunci când a căzut lovit de propria-i greutate a lipsei de a fi, omul și-a ridicat privirile spre cer și a început să cugete, însă cu o mare frică de tot ceea ce exista pe

Pământ, care îi fusese dăruit de Dumnezeu să îl aibă, nu să îl și stăpânească. Cugetând, omul și-a creat cutume, și-a imaginat făpturi cutremurătoare ca reprezentări, înfricoșându-se pentru eventualele greșeli, încălcări ale legilor considerate sacre, transmise oral din tată în fiu. Mai mult, mama a fost cea care i-a transmis fiului de om teama. Strămoșii noștri s-au aplecat în fața divinului nevăzut și au căutat cu pioșenie să-și îndeplinească toate cele pe care le datorau datinilor și obiceiurilor pe care le-au transmis ca legi nescrise ale existenței urmașilor lor, până în zilele noastre: "Datele acestor sărbători nu sunt cunoscute fără ajutorul autorității religioase, care este biserica și fără sprijin sacerdotal. Deși intervalul de timp dintre Lăsatul secului pentru Postul Paștelui și săptămânile dinainte și după Rusalii cuprinde multe sărbători cu dată fixă, recomandările pentru efectuarea unor acțiuni cu funcție rituală sau interdicții de lucru, alimentare sau de alt tip sunt legate, în procent covârșitor, de marile sărbători cu dată mobilă" (acad. S.Ispas, 2003).

Sărbătorile calendarului creștin răsăritean aveau să alinieze, în cultura poporului român, celebrările sau comemorările religioase ca sumă spirituală a existenței comunității sătești. Viața țaranului se derula în timpul care stăpânea viul uman pe trei linii ascendente, începând cu marea Sărbătoare a nașterii Domnului, ziua Crăciunului la 25 decembrie, și Boboteaza la 6 ianuarie, ca date fixe, unde autoritatea rituală a bărbatului, începută încă de la sfârșitul toamnei, crea mediul impunerii în treburile domestice. Această autoritate, angajată și în sfera socialului, trecea întâietății femeii, începând cu data de 2 februarie, intrând într-o altă linie ascensională spirituală, dată

preconizată începerii postului Paștelui, care era o sărbătoare cu dată mobilă și ceda odată cu Joia Mare. Ultima succesiune de sărbători începe odată cu Rusaliiile, moment în care din nou se face transferul de autoritate rituală, cât și socială, bărbatului: "O dată cu acest eveniment, unic pentru comunitatea tradițională, dat fiind că el marchează, pentru creștini, întemeierea bisericii, se reia un proces de manifestare a autorității rituale în care masculinul și femininul par a colabora pentru obținerea unei conviețuiri amiabile" (acad. S.Ispas, 2003).

Bătrânii spun că fiecare datină își are menirea ei și trebuie respectată ca atare. Acestea țin tot anul și se împart în două mari grupe: Cărnilegile, care încep odată cu sărbătorile de iarnă, Ignatul, Ajunul Crăciunului și Crăciunul după care Sărbătoarea Sfântului Vasile care însumează ritualul întâmpinării zilei Sfântului Vasile, Colindatul, Plugușorul, Vasilca, Vergelul, Căldariul, Ferirea de vrăji și farnece, Anul Nou, Semănatul și apoi Sorcova. Toate aceste datini și obiceiuri se desfășoară în baza unui ritual, dintre care îmi amintesc că într-o noapte premergătoare Sărbătorii Sfântului Vasile sau a Anului Nou, fiind undeva prin părțile Măgurenilor din Călărași, o femeie bătrână, a locului, vrând să ies afară și să mă îndrept spre cotețul găinilor care nu conteneau din cotcodăcit, mă opri și-mi zise: Nu ai ce căuta în noaptea asta la cotețele păsărilor sau la grajdurile animalelor. E noaptea când ele grăiesc ca noi și vai este de omul care voiește să le asculte. Am privit-o nedumerit și neîncrezător în spusele ei, însă ea mă privi pe sub coada ochiului și, pentru că eram la Sărbătoarea Noului An și a Sfântului Vasile mai mulți tineri din

București, bătrâna ne făcu semn să luăm loc, după care ne povesti: Ei, dragii mei, undeva spre Modelu, o localitate aproape de orașul Călărași, un gospodar avea doi cai. O iapă și un armăsar. Uitând de spusele bătrânilor din sat, în noaptea ce ducea spre ziua Sfântului Vasile, necuratul l-a scos din casă și l-a dus la grajdul cailor care nechezau de mama focului. Atunci animalele erau pătimate de vorbă. Ajunse tiptil la ușa grajdului și numai ce auzi o voce de femeie, a crezut el. Nu era așa. Iapa vorbea cu armăsarul ei și, văzându-și stăpânul îi zise armăsarului: "Să ne odihnim dragul meu că în trei zile stăpânul nostru va pleca pe drumul fără de întoarcere." Și așa a fost, bietul om muri în noaptea aceea. Ne-a spus să ne facem o cruce mare și să rămânem în casă și să ne distrăm până dimineată. După aceste sărbători urmează Ajunului Bobotezii, cu datina întâmpinării Bobotezei, apoi Botezul, Iordanul și Ardeasca unde, după vechea datină, păstrată mai mult prin părțile Bucovinei, tinerii, băieți și fete, după sfințirea apei iau "câte un tăciune aprins din focul ce a fost făcut pentru aprinderea săcalușelor și să se întoarcă cu tăciunii aceștia în mână de la sfințirea apei, dimpreună cu procesiunea, până ce ajungea aceasta la biserică" (Marian, 1994:157). După aceea grupurile de tineri se retrăgeau undeva, pe un deal, și cu tăciunii sfințiți aprindeau paie și frunze uscate, ridicând un foc uriaș, sub forma unui con. În timpul vâlvătăilor tinerii făceau cerc în jurul lui și se învârtau jucând. Când focul își încetinea bobotaia flăcării începeau să sară peste acesta în contra tuturor bolilor și a răutăților, dar mai ales a spiritelor celor necurate care ar fi dorit să facă rău tânărului.

Calendarul manifestărilor de

iarnă continuă cu sărbătoarea Ioan Botezătorului, cu Iordănitarii trecând la Antanasiile care deschid sărbătoarea Sânt-Petrului de iarnă, încheind cu Cercovii de iarnă. Ritualul Întâmpinării Domnului se deschide cu sărbătoarea Sfântului Trifon, după care Ziua ursului, Martinii de iarnă, încheind acest ciclu de sărbătoare cu Filipii de iarnă de la 25 ianuarie și până la 2 februarie, cel care cade pe 30 ianuarie se numește, în unele părți ale țării și Ticlele. În această perioadă a Filipilor bărbații și femeile din zona Munteniei nu desfășoară nicio activitate casnică.

Joia nepomenită, întâlnită în Banat, în sărbătoarea săptămânii albe, este considerată o zi nefastă, asemănătoare joiei întâi după Paști și cea după Rusalii. În Muntenia, de exemplu în județul Olt, locuitorii serbează această zi "în contra tuturor juvinelor și cu deosebire în contra furnicilor" (Marian, 1994:187). Motivul acestei sărbători este tocmai acea datină în stârpirea gângăniilor, care devastează câmpurile. De aceea, în joia nepomenită oamenii se trezesc dis-de-dimineată, fac turte de mălai sau de făină, le ung cu brânză sau cu unt, după care le duc și le așează pe câmp unde se află mușuroiul de furnici sau în pădure pe un arbore. Așascapă recoltele, spun ei, de acești distrugători. După aceasta urmează Sărbătoarea Sfinților Haralampie și Vlasie continuând cu Sâmbăta părinților și Moșii de iarnă, sărbători premergătoare Lăsăturii secului. După această sărbătoare urmează Refenelele, Alimori, Postul negru, Baterea alviței, Cucii, Legarea grânelor, un obicei tainic, care se efectuează noaptea, sub recitarea acestei incantații: "Cum nu văd eu acuma nimic, așa să nu vadă nici păsările holda mea" sau "holdele ori grânele mele" (Marian,

1994:217), după care un obicei al tinerelor fete, în noaptea ultimă a cășlegilor de iarnă, Bobii, considerat un timp al farmecelor și al vrăjilor de dragoste: "Trage, mândro, cu bobii, / Nu-ți mai lăcrima ochii. / De-a cădea bobii în zece, / Să știi că dorul nu-mi trece" (Marian, 1994:219). Duminica care urmează după acest obicei al bobilor se numește Duminica albă și constituie, în tradițiile românești, în special a tineretului de la sate, încheierea timpului veseliei de cășlegi, dar și a dragostei.

Odată cu Lunea curată, în tradițiile românești, încep și Păresimile sau Postul Paștilor. Păresimile (de la latinescul quadragesima) sau Patruzecime (Τεσσαρακοστή), adică postul dinaintea Învierii Domnului, este cel mai lung și mai aspru dintre cele patru posturi de durată ale Bisericii Ortodoxe; de aceea în popor e numit, în general, Postul Mare sau Postul prin excelență și aici, sugestivă este cartea lui Eugène Sue (1804-1857), Jidovul rătăcitor, roman ce continuă peste veacuri blestemul vieții chinuite și fără de moarte ale evreului care refuză Mântuitorului șederea pe banca din fața casei lui, atunci când căra în spate, pe drumul Calvarului, Crucea păcatelor lumii.

Tradițiile sunt o trebuință a spiritualității, a neîncetării practicării lor pentru a nu ne pierde identitatea. Tradițiile constituie respectul pe care urmașii îl acordă strămoșilor, manifestărilor lor din veacurile de demult, o descoperire a înțelepciunii interpretării rosturilor vieții în timp și o ducere mai departe, cu recunoștință, a acestor datini și obiceiuri fără a le altera sensul.

GEORGE D. PITEȘ

POEZII

George D. PITEȘ

Mă ofilesc

*Mă ofilesc în glastre cu sonete
Uitat de toți și ocolit de muze,
Doar ploile mă mai privesc confuze
De dincolo de foame și de sete.*

*Cu-o rugăciune searbădă pe buze
Înșir statornic rimele cochete,
Deși pe nimeni n-o să mai desfete
Nici munții de-ar cădea în mări obtuze.*

*Când sufletul se vinde în bazare
Și banii se rotesc în necuvinte,
Banalul e banal, și cu tipare*

*Golanii urgisesc și cele sfinte.
Doar eu mai plâng discret în vechi tropare
La geamuri sparte-n suflet și în minte.*

Când baldachinul

*Când baldachinul vei spăla de vise
Te vei simți ușor, chiar peste fire,
Deasupra de lumesc și amăgire
Și dincolo de clipele permise,*

*Uitat de dor și de neprihănire
Despovărat de tainele promise,
Într-un real urcat pe noi abscise
Ascuns în lumea ta de împlinire.*

*Zâmbi-vei gândurilor neștiute
Din care-ți vei croi singurătatea,
Depart de trădări necunoscute*

*Voinței tale subjugând cetatea,
Vei îmbrăca-n azur cărări pierdute
Din alte legi durând eternitatea.*

Când trandafirii

*Când trandafirii galbeni dau în floare
Și ning pe noi petalele de ceară,
Vom ști că este iarăși primăvară
În lumea noastră plină de mirare.*

*Când trandafirii galbeni încă-o vară
Ne-adună într-un semn de întrebare,
Uităm că viața este trecătoare
Și-ntindem mâna pentru-a doua oară.*

*Când trandafirii galbeni peste lume
Destine din destine înfiripă,
Trăim curajul care ne propune*

*Pentru-n miracol și-o deschisă-aripă,
Ce-n veac ne poartă cu sfințit renume
În zbor apoteotic de o clipă.*

Sunt gropile deschise

*Sunt gropile deschise pentru treze
Destine perorând elucubrante,
Ce se grăbesc spre năvălii vacante
Ca nimeni înainte să cuteze.*

*Vin învelite-n foile volante
Ce rupte sunt din cărțile obeze,
Și zilnic se citesc pe la nămieze
Aliniind sentințele perdante.*

*Se născocesc noi teorii în ploaie
Păcatele ne calcă în copite,
Mâini înnodate-n pântec se dezdoie*

*Și-mproașcă tină peste vechi ispite,
Furtuni frivole curăță de zoaie
Destinele la viață oropsite.*

Mai cere

*Mai cere-un suflet ajutor pe rime
Mai scoate-un vers miasmele din ape,
Mai plăge-un dor, de rele să ne scape
Mai speră-un vis să credem în treime.*

*Mai vrea azurul zbor cât mai încape
Mai urlă noaptea, oful din vechime,
Mai cântă Luna soarta-n întregime
Mai ține-un zâmbet o speranță-aproape.*

*Mai fură-o rază stele din vecie
Mai zace-o frunză când pe noi ne doare,
Mai tace-un greier jalea din pustie*

*Mai face-un curcubeu un val pe mare,
Mai scrie un abis o ctitorie
Mai izvorăște-un cer o nouă zare.*

La marginea cuvântului

*La marginea cuvântului, din vreme
Mai tună-n haos dangătul de clopot,
Cu dor de munte dau izvoare-n clocot
Rânind cu ceață mitice poeme.*

*Trec herghelii prin inimă în tropot
Scrâșnesc din dinți pădurile boeme,
Se-nclină iarba și sub cizmă geme
Și nori se sinucid cu-n jalnic ropot.*

*La răsărit un cer de plumb se frânge
Dintr-un coșmar ies lupii să ne-atace,
Otrava nepuținței intră-n sânge*

*Sinistru urlă vântul în olace,
Cum lațul fricii-n jurul meu se strânge
M-ascund speriat între război și pace.*

ION IANCU VALE SUFLETUL „CLIMATELOR LITERARE”

Victor STEROM (N. 14-01- 1937 D. 10-08-2014)

Omul valorează cât îi este cugetul, cuvântul și fapta; sau omul este ceea ce înfăptuiește. Ori cum spunea Hegel în logica sa: „Omul nu este decât șirul faptelor sale”.

Când am spus - Sufletul - m-am gândit la meritul incontestabil al poetului Ion Iancu Vale, cel care, cu osârdie și devotament a inițiat, a fondat și susține revista de cultură: CLIMATE LITERARE. Ea trebuie să devină o oglindă a omului – creator de frumos, de adevăr și credință.

Alături de un grup de intelectuali pe care i-a strâns în jurul revistei, inimosul scriitor Ion Iancu Vale, a deschis o poartă de intrare în literatura modernă și contemporană și a ridicat o tribună de afirmare în poezie, proză, eseu, critică literară,

interviu, atitudini și mărturisiri de credință în cel dintâi an de la apariție. Fondatorul acestei reviste a înțeles că viața nu este un joc al întâmplărilor nefaste, ci este o rostogolire fastă a speranțelor, a înțeles că dăinuirea este pururi hărăzită numai faptei. A înțeles că există un timp când trebuie să depui mărturie despre ceea ce trăiești ori ai trăit – să-l parafrazez pe Albert Camus.

Aici forța cuvântului scris, iubirea dintre confrați și inteligența creatoare și-au spus echilibrat voința de a se înscrie pe orbita nemuritoare a creației de pretutindeni și dintotdeauna.

Sunt părtaș la această întemeiere, găsindu-mi chiar de la primul număr numele alături de alți scriitori, în paginile Climatelor literare.

Victor STEROM

Sunt tot mai sigur că sub cerul Limbii Române, revista de la Târgoviște, condusă de Ion Iancu Vale, își va duce mai departe, tot mai departe – pașii – împlinindu-și astfel, destinul.

15 iunie 2009

LA MULȚI ANI !

Vis cu Rainer Maria Rilke

Ion Iancu VALE

Era după amiază și am adormit pe canapeaua din sufragerie.
La un moment dat o voce bărbătească mi-a zis, imperativ aș considera: „Scoală-te și scrie ce-ți spun eu, că ai să uiți”.

După ce am ascultat, reținând cu acuratețe tot
ce îmi dictatase Glasul, m-am trzit brusc din somn,
și cum pe măsuta din fața canapelei aveam cele necesare
scrisului, am așternut pe hârtie următoarele:

„Am venit pe lume cu un singur ochi/ O singură mână/
Și un singur picior/ Dar mă simt bine/ Căci, chiar și așa,
pot să-l citesc/ Pe Rainer Maria Rilke.”

Tulburat, confuz (mai ales că am citit foarte puțin din acest mare poet german, alții fiind poetii mei preferați) am căutat și nesperat de repede, am descoperit, aproape sărindu-mi în ochi, următoarele versuri scrise de către Rainer Maria Rilke:

„Stinge-mi lumina ochilor/ Te pot vedea/ Acoperă-mi urechile
Te aud ușor/ Fară picioare către Tine pot umbla/
Și fără gură pot să Te implor/ Frânge-mi în două brațele/
La fel te va cuprinde inima-mi / Oprește-mi
inima în loc și creierul va bate/ Iar de-mi azvârli în creier foc/
Pe sânge te voi duce mai departe.”

M-am întrebat atunci, și mă tot întreb în continuare:
Ce-o fi însemnând asta, Doamne?!

APĂ ȘI LACRIMI

poeme

Gheorghe NEAGU

APA

Privește,
Apa a început să râdă
În cercuri concentrice
Sub atingera degetelor mele.
Privește,
Apa a început să tremure
Atinsă de piatra
Plecătă din mâna mea
Ca aruncată din praștie
Privește,
Apa zilelor și nopților mele
Țiitoare fidelă
A început să -mi topească ființa
În imensiitatea ei.

COPACUL

A înflorit zarzărul de la fereastră
Anul acesta a mai pierdut un ram
Era tocmai ramul care-mi bătea în geam
De-acum văd tot mai mult cerul
De-acum văd tot mai înfricoșat
Cum se strecoară singurătatea
Albastră, necuprinsă,
Printre absențe.

RUGĂMINTE

Uite această urnă
Cu cenușa ultimelor promisiuni
Și a ultimelor speranțe
Incinerate de gând
După ce mi-ai tăiat aerul cuvintelor
După ce mi-ai incendiat trupul
Până la ultimul os.
Ia urna deci și umblă,
Mergi până acolo
Unde ți-am zis
Primul Te iubesc!
Răstoarnă acolo
Toate sosirile și plecările
Purificate pe rugul viselor
uitate într-un alt timp.

PLOAIE

De azi-noapte
A început să plouă cu poezie
Cuvintele s-au spart de asfalt
Și s-au scurs amestecate cu praf și gunoi
În rigolă
Dimineața a dezvelit un oraș mai pustiu,
Omenii călcau indiferenți pe urmele lor
Doar pe crengi mai vibrau dimante
Și doar razele de soare le sorbeau
Însetate, parfumul.

MERS PRIN RUGINĂ

Ruginesc la întoarcerea
Dinspre sufletul tău.
Aripile
crescute din ventriculul stâng
năpârlesc.
În cădere
Penele mai amăgesc zborul
Un viscol malefic
Răstoarnă ciutura
Plină de viață, cândva...
Ruginesc în mersul prin beznă,
în ventriculul stâng
rugină de sânge
macină lumina înaltului.

ÎNDRĂZNEALĂ

Senin, călăul își ștergea
Barda de sânge.
Mai retezase un cuvânt
Ce se crezuse rege.
Un abur întunecat
O arătare ca o pasăre de pradă
Se ridica de pe leșul cald
Alungând cuvintele
Ce se adunau din spațiu
Să petreacă la căpătâiul mortului
Care, nebun, îndrăznise.

PĂMÂNTUL NIMĂNUI

Pe pământul nimănui,
Rezemat de nicăieri
Sub un cer pe care norii
Se strivesc în depărtări
Și se joacă între inimi
Beat de-atâtea înserări
Caut urmele dorite
Între cer și trei cărări
Căutarea-mi arde trupul
Nu te-arăți de nicăieri
Iarba verde nu așteaptă
Bruma seamănă tăceri
Pe pământul nimănui
Stins, la lună, urlă lupul.

BLEGUȚUL

De câte ori mergea alături
O atingea pe mână
Înfiorându-se.
De câte ori o întâlnea
Îi lua mâna, bucurându-se.
De câte ori stăteau de vorbă
Îi privea ochii
Extaziindu-se
De multe ori
Îi fura aerul
Înecându-se
Sărutându-i despărțirile
S-a auzit spunând:
Ce rece ești...
Ea a zâmbit
Și cu ochii umezi
A rostit fierbinte:
Bleguțule!

Să vezi viața cu ochii bunătății . . .

Marian NENCESCU

Puțini oameni au percepția pe care o au nevăzătorii asupra vieții. Asta pentru că, după mărturia scriitoarei și traducătoarei Margareta Miller-Verghy (1865-1953), ea înseși devenită nevăzătoare la o vârstă înaintată (64 de ani), „orbirea e o tovarășă de viață stăruitoare și tiranică, ce nu se lasă uitată nici o clipă” (Cealaltă lumină, roman, Ed. O. Bianchi, 1994). Tot marea traducătoare a poeziilor lui Eminescu în limba franceză (după ediția T. Maiorescu !), operă desăvârșită în 1928, cu doar un an înainte de a orbi, ne-a lăsat și o impresionantă mărturie despre imaginarul acestei suferințe : „Uneori plutesc, pe un fundal negru, niște globulețe de aer, albe ca argintul, mari cât sămburele de curmală, cu vârfurile rotunjite. Au alunecarea majestuoasă, ca niște lebede pe o apă întunecată” (ibidem, cap. VI).

Privind, așadar, lucrurile cu empatie, și aș spune cu dorința de a înțelege câte ceva despre viața semenilor lipsiți de bucuria privirii, am străbătut cu emoție una dintre cele mai insolite monografii apărute în ultimii ani, Figuri reprezentative de nevăzători din țara noastră (București, Ed. Amurg Sentimental, 2013), datorată regretatului profesor și muzician Nicolae Ionescu (1921-2014), scrisă în colaborare cu fiica sa, profesoara de muzică Octavia Crăciun, o colecție de 55 de portrete de scriitori, oameni de cultură, cadre didactice, inclusiv un distins prelat ortodox, contemporani, sau plecați deja în lumea umbrelor, cu toții atinși de această suferință, și care au reușit, prin voință și curaj, să depășească hotarele destinului și să-și croiască o viață socială firească.

Străbătând paginile cărții, încărcată de o emoție tragică și de un realism nefardat al vieții cotidiene, înclin să cred în aprecierea scriitorului Ion Machidon, prefațatorul volumului, el însuși un om greu încercat de aripa suferinței, și purtând, din copilărie, povara unui handicap dureros, anume că astfel de cărți depășesc cadrul strict istorico-literar, înscriindu-se în segmentul lucrărilor de psihopedagogie socială, fiind o adevărată călăuză pentru cei care vor să cunoască, în esența ei, viața celor care nu au văzut lumina zilei, și pe care îi știu doar din auzite.

Despre autorul cărții, profesorul Nicolae Ionescu, nevăzător din naștere, am aflat mai multe amănunte din romanul său autobiografic Ultima filă (București, Ed. Amurg Sentimental, 2014), desăvârșit la vârsta venerabilă de 93 de ani, chiar cu un an înainte de a se despărți de această lume. Surprins de ineditul situației, de adevărul incontestabil al mărturisirilor sale, am receptat, poate altfel mărturisirea sa de credință : „Handicapul meu vizual mi-a întunecat atât de profund bucuriile vieții, acoperindu-le cu un vâl gros, impenetrabil, încât, din punctul meu de vedere, m-am considerat pedepsit de natură, poate de Dumnezeu, de hazard. Ceea ce a rămas pozitiv pentru mine este faptul că m-am resemnat, considerând handicapul ca pe un rău necesar, socotindu-l o anexă a vieții” (op.cit., p. 202).

Același adevăr, multiplicat și întărit și de alte exemple ilustre, incluse în antologia Figuri reprezentative, confirmă adevărul că în viață nu există obstacole de netrecut. Iar dacă autorul cărții, pe lângă alte performanțe umane și profesionale remarcabile, a

reușit, la vârsta de 92 de ani, să devină membru al U.S.R., după ce publicase, din 1973 încoace, nu mai puțin de 10 cărți de ficțiune (proză, poezii și confesiuni), exemplul nu ar fi suficient, dacă nu am ști că în România încă mai trăiește „legendarul” profesor și artist plastic, Vasile Adamescu, născut cu surdocecitate (1944, Borcea, jud. Călărași), care prin voință, și ajutat de un profesor de excepție, Florica Sandu, a reușit să ducă o viață relativ normală (a fost și căsătorit de 2 ori!), inclusiv să învețe 5 limbi străine! Cazul său, devenit de notorietate mondială, fiind consemnat drept una din cele 20 de performanțe similare din lume, a intrat de altfel în Albumul performanțelor, fiind promovat și premiat, în 2003, de Autoritatea Națională a Persoanelor cu Handicap. Pentru cine nu crede, vom mai semnaliza că Vasile Adamescu se încăpățânează să-și prepare singur hrana, să răspundă la telefonul mobil și are grijă ca, atunci când iese din casă, să poarte pantofi cu talpa subțire, pentru a simți textura pavajului.

De altfel, referindu-se la asemenea preocupări, inerente orbilor, și inaccesibile persoanelor cu vedere normală, profesorul N. Ionescu

relatează, în cartea sa, un episod din vremea când, copil fiind, încerca să zboare din „cuibul” familial : „Apoi plec, nu mă mai opresc. Măinile caută cu înfrigurare ziduri, uluci, pomi, stâlpi de lumină electrice. Auzul, pipăitul și mirosul îmi sunt încordate la maxim. Nasul îmi este antenă, mâinile cârmă și vâslă, iar urechile, busolă. Din loc în loc, mă opresc, nu pentru a mă odihni, ci pentru a-mi fixa puncte de reper pe această hartă a lumii, care este pentru mine pavajul și caldarâmul străzii... Îmi vine un miros de colonie și săpun. Înseamnă că mă aflui în fața unei frizerii. Apoi de pâine proaspătă... e o brutărie, iar când adulmec și mezeluri, știu că e băcănia lui...” (op.cit., p. 189).

Din paginile romanului *Ultima filă* desprindem și drumul vieții acestui copil din Craiova, orfan de tată, crescut de mama sa cu truda mâinilor, și care, de la vârsta de 9 ani, a luat calea Școlii de orbi „Regina Maria”, din București, bucurându-se de roadele muncii celui mai strălucit pedagog al vremii, profesorul Ion V. Tassu (1878-1951), care, aplicând în România principiile lui Louis Braille, a reușit să asigure, e drept, pentru un număr restrâns de copii nevăzători, condiții decente de învățatură și educație profesională. De altfel, drumul vieții lui Ion Tassu mai fusese trasat literar de profesorul N. Ionescu și într-o monografie, distinctă, publicată la Ed. Pandora, în 1998. Absolvent, în 1899, al Institutului Național al Tinerilor Orbi, din Paris, Tassu, care orbise la vârsta de 3 ani, în urma unei variole, a revenit în țară și, cu sprijinul profesorului doctorului C. Istrati dar și al ministrului Spiru Haret, înființează, la Focșani, în 1904, prima Secție de orbi din România, mutată, în 1906, la București și devenită, după destule schimbări și piedici administrative, primul Azil pentru Orbi, cu sediul în Vatra Luminoasă, locație inaugurată în 1925 și care funcționează și azi. Meritul lui Ion V. Tassu, dincolo de eforturile administrative, inerente atunci ca și

azi, a fost acela de a adapta alfabetul Braille la specificul limbii române și de a introduce în educația copiilor cu deficiențe de vedere studiul instrumentelor muzicale, dar și lucrul manual. De altfel, într-o lucrare elaborată în 1937, rămasă în manuscris, intitulată „O problemă serioasă”, profesorul Tassu pleda pentru introducerea acestor principii în programa școlare. Autor de manuale, scriitor și muzician (în 1944 a susținut ultimul său concert la Ateneu, în calitate de violonist) Tassu a lăsat în Așezământul pe care l-a condus de la înființare, o amintire de neșters,

păstrată cu emoție în conștiința elevului și urmașului său de la catedră N. Ionescu : „Din manualele făurite de el am aflat despre bogățiile țării noastre, despre leagănul strămoșilor și al eroilor noștri. Și tot de la el, am învățat să mânuiesc arcușul pe strunele viorii, astfel încât să scot sunete dulci și calde...” (Figuri reprezentative, op.cit., p. 426).

Mai merită amintit, că în 1930, când s-a prezentat la școală, pe lângă taxe, elevul N. Ionescu trebuia să predea la Internat și dota școlară, respectiv un costum suplimentar de haine, lenjerie de pat și de corp, încălțăminte etc. Obiceiul, păstrat până după război, era ca, în prima zi de școală, după discursurile oficiale, și tradiționala sfeștanie, oficiată de preotul de la Biserica Capra, din cartier, copii, împreună cu părinții lor

să participe la o masă comună, la care se stabileau și repartizarea pe clase și dormitoare. „Apoi urma partea cea mai tristă și mai înlăcrimată : despărțirea părinților de fiii și fiicele lor” (*Ultima filă*, ibidem, p.161).

Amintirile profesorului N. Ionescu mai cuprind și relatări din timpul bombardamentelor de la București, din 4 și 15 aprilie 1944, zile în care elevii Școlii de orbi cu trăit din plin emoția primejdiei: „Am intrat la teză, când, pe la jumătatea lucrării am fost asurziți și îngroziți de sunetul sfâșietor al sirenelor. Profesorul a alergat la catedră și numaidecât s-a așezat pe scaun ca răpus parcă la trudă. Cu glas tremurat, ne-a făcut atenți: - Într-un minut depuneți lucrările la mine, indiferent cât ați scris. Apoi mergem la adăpost... Împreună cu profesorul Georgescu, care mă ținea de braț, am coborât treptele gândindu-mă că m-am așezat exact pe aceleași locuri ca și la patru aprilie. Îmi era sete, îmi era foame, îmi era frică” (ibidem, p. 98). Alte întâmplări, țin de viața de student, de întâlnirea cu profesorul G. Călinescu și, în general, de viața bucureșteană de după război, când tânărul N. Ionescu, proaspăt învățător la Școala de orbi, încerca să-și găsească un rost. Era o vreme, își amintește autorul cărții, când școala nu ducea lipsă de elevi, mulți dintre ei fiind invalizi în urma frontului, ori a bombardamentelor. Erau și destui accidentați, proveniți din mediul rural, care, din curiozitate ori neștiință, erau mutilați de muniția părăsită de soldați și manevrată necorespunzător. Orbi din naștere, ori din accidente, cu toții se bucurau însă de un tratament egal fiind, parțial, recuperați și îndrumați spre practicarea unor meserii. „Reușitele căpătau caracterul unor minuni, pentru că salvam o categorie de elevi de la o inactivitate pe viață. Pregătirea acestor elevi am considerat-o întotdeauna un act de demnitate” (op.cit., p. 115).

Deprinzând de la profesorul Tassu arta viorii, la 18 ani, N. Ionescu se înscrie în Orchestra Orbilor, cu care

susține concerte în cârciumile de cartier, mai mari, ori mai mici, mărturisind cu candoare că „nici băuturile și nici chefurile nu s-au atins de mine, și nici milioanele de microbi”. Cântând pentru bogați și săraci, pentru bețivi și oameni cumsecade, băieții orbi au învățat că „omul sfîntește locul” și că meseria, chiar și cea de lăutar, trebuie practică cu decență și modestie. Mai presus de toate, tânărul profesor înțelege că menirea sa nu era viața dezordonată, de muzician, ci aceea de „a lumina mintea și sufletul celor lipsiți de vedere” așa încât, părăsește, nu fără regret, lăutăria și, urmând calea inimii, alege să-și întemeieze o familie.

Momentul întâlnirii cu viitoarea sa soție, Steluța Georgescu, consemnat pe larg în capitolul „La nunta noastră”, are ceva de basm. Pentru tânărul cu handicap, fata „cuminte și drăguță”, îi părea „ca o zână din povești... o steluță care să-mi lumineze drumul până la sfârșitul meu” (op.cit., p. 134). Nunta, cu totul modestă pentru acele vremuri tulburi, a rămas însă definitiv în amintirea sa : „Spre regretul nostru, nu ne-au cântat lăutarii, căci n-am avut bani să-i plătim. Nici vinul și țuica n-au curs cu nemiluita, tot din lipsa banilor... pe atunci, când nu se cânta, se spuneau bancuri, de parcă nu eram la nuntă, ci la Teatrul de comedie” (ibidem, p. 136). Apoi, au venit copiii, 5 la număr, astfel că cei doi soți, dintre care numai bărbatul era nevăzător, au trecut prin drumul trasat de soartă „ca printr-un vis pe care numai viața îl creează pentru oameni”.

Citind aceste pagini, străbătute de optimism și duioșie, nu putem să nu ne întrebăm: oare atât de ușoară și de limpede a fost, în acele vremuri, viața unei familii tinere? Se pare că răspunsul nu e la fel de lămurit. Iată, de pildă, câteva din grijile tânărului profesor, angrenat în ceea ce s-ar numi munca politico-cetățenească. Astfel, între 1949-50, partidul decide înființarea Cooperativei „Munca orbilor”, încadrată cu absolvenți ai școlii, calificați în meseria de perieri

(confeccioneri de perii). Tot în acei ani, ia ființă Asociația Nevăzătorilor (la 1 aprilie 1955), în care N. Ionescu va deține funcția de vicepreședinte, alături de un maestru de la Centrul de reeducare nr. 1, cum se numea pe atunci Școala profesională pentru copii cu deficiență vizuală, Ion Tănăsescu (1924-1985), ales, în august 1954, primul președinte al Asociației. Atunci, apare și revista, în alfabet braille, Viața nouă (1954), organul de presă al Asociației, cu existență cvasi-neîntreruptă, până în zilele noastre, la care N. Ionescu va colabora constant.

Din fericire, nu toți absolvenții Școlii de orbi au urmat cursuri profesionale. Câteva nume de celebrități merită remarcate. Astfel, compozitorul George Nicolescu (n. 1950), orb din naștere, este primul solist fără vedere care a apărut pe postul public de televiziune, în ianuarie 1973, la concursul Gala lunilor. Acest succes nu l-a oprit pe comentatorul săptămânalului Contemporanul, să numească alegerea juriului drept „gafa lunii”, știut fiindcă la vremea respectivă nu erau agreeți nevăzătorii pe micul ecran. Un alt nevăzător celebru a fost părintele arhimandrit Teofil Părăianu (1929-2009), la fel, orb din naștere, care a deprins „rugăciunea minții”, în 1942, de la părintele Arsenie Boca : „Am preluat această rânduială și am avut rezultate dintre ce le mai bune”

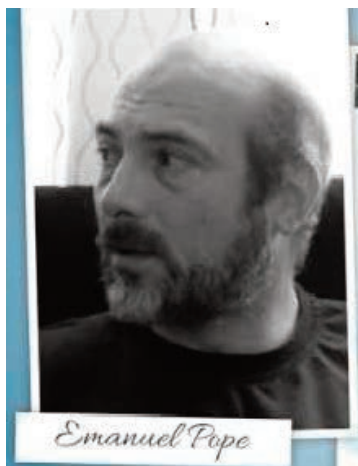
(Figuri, op.cit., p. 325). La îndemnul părintelui Boca, fostul absolvent al Liceului de nevăzători din Timișoara se înscrie, cu binecuvântarea mitropolitului Nicolae Bălan, la Facultatea de Teologie din Sibiu, pe care o absolvă în 1952, iar, din 1953 este primit în obștea Mănăstirii Sâmbăta de Sus. De altfel, chiar numele său, „Iubitor de Dumnezeu”, indică, fără greș, calea aleasă. În ciuda handicapului, preotul Teofil, își însușește o solidă cultură teologică și umanistă, fiind ajutat de prietenii săi mireni, poetul Ioan Alexandru și pictorul Sorin Dumitrescu. După 1990, arhimandritul, de acum, T. Părăianu susține mai multe conferințe publice, și acordă interviuri la Cluj, București și alte orașe din țară. „Inteligent, sociabil, avea umor și bun simț și știa să povestească întâmplări cu haz din viața sa și a altor călugări din mănăstire”, notează N. Ionescu în cartea sa (Figuri, ibidem, p. 330).

Alte portrete sunt ale profesorilor de la Azilul Vatra Luminoasă între care se remarcă profesoara de muzică, nevăzătoare, Maria Făgărășanu (1907-1963), care obișnuia să le aducă elevilor, de ziua lor, bomboane „cu arome”, și să le facă mici daruri : „În 1935 am primit și eu un ceas de buzunar Roskov-Patent, pe care îl păstrez ca talisman. Parcă aud și azi cuvintele profesoarei: -Dragul meu, acest ceas să-ți arate numai ore și zile bune...” (ibidem, p. 157).

Fără intenția de a dezvălui întregul conținut al lucrării d-lui N. Ionescu, voi semna și un fragment din poezia Crezul meu (care a dat și titlul volumului omonim, publicat în 2011, la Editura Amurg Sentimental, și lansat în prezența autorului, la 8 iulie, în același an) : De-atâta timp mi-am făurit un crez / Și-n viață mi-am ales o cale dreaptă / Viteza timpului prin el eu o sfidez/ Și las în urmă viața ce m-așteaptă... Crezul profesorului nevăzător Nicolae Ionescu a fost acela că viața merită, totuși, trăia, dar numai în așa fel încât să o poți împărtăși și altora.

Grupaj pentru revista „Climate literare”

Emanuel POPE

nimic n-a ajutat

*Nimic n-a ajutat și-mi este clar:
n-am fost un tată bun, copile,
toți anii mei plecați n-au ajutat
cum n-au ajutat nici tribulațiile mele
în fața unei cetăți înnebunite
de bani, indolență și minciună
și nici obolul crunt plătit
în anii de-nceput ai urgiei
nimic, nimic n-a ajutat!
Nici truda,
nici nesomnul,
nici curajul,
nici inspirația,
și nici rușinea,
nici umilința care a hrănit atâția ani un dor,
dar nici iubirea, nebunia ei,
și nici măcar ticăloșia mea...
Greșit a fost
tot ce-am făcut de la-nceput
și până la sfârșit,
greșit am ars zadarnic
la piept de pasăre zăludă
foc magic care naște neîntreruptă viață:
a Tinereții Nemurire!
Lumea întotdeauna s-a construit
altundeva,
mereu altundeva,
dincolo de mine
mai repede și mult mai bine
...pentru tine.*

*Însă toată viața am visat
și voi visa:
PACEA galbenă și roditoare a pământului meu,
florile ei de soare,
oțelul zilelor și platoșa grea
căpătând rugina narciselor târzii
în umbra vișinului din grădină;
morții neamului meu împăcați
jucând țințar pe cheiul Brăilei,
iar peste ape și ape privind
n-am vrut să mai văd
nicio mamă fluturându-și năframa sufletului
spre copilul ce-i pleacă.*

*Așa am visat:
în licoarea vinului cules din bolta casei în tihnă
lumina stelelor să coboare odată cu noaptea
liniștea și bucuria semenilor mei
fericirea lucrului înfăptuit pentru țară.*

*Am visat,
dar nici măcar asta n-a ajutat...
De aceea, îți spun și-ți cer iertare acum:
„n-am fost un tată bun”
și am greșit
crescând la rândul meu
în trupul patriei mele
în trupul tău
un nou conchistador.*

*Dar nu te întrista, băiete,
de limbuția unui bătrân
hrănit de seva altor vremuri
e doar taifasul unui om nebun
cu-n timp și o lume ce-l închide
tu arzi și drept privește-ți zarea,
îndreaptă-te spre nava ta,
LIBER
la bordul ei te așteaptă VISUL,
un țărnam aflat mereu altundeva,
departe,
pururi dincolo de mine.*

„DADA” : Abolirea logicei

Paul LEIBOVICI

Aniversarea unui centenar de la apariția noi concepții despre artă, intitulată-oarecum bizar „DADA”, a devenit o mare sărbătoare a artei sub toate planurile ei.

Pentru românii de pretutindeni, sărbătorirea aceasta e un bun prilej de a ne aminti și a ne mândrii cu Tristan Tzara, Marcel Iancu inițiatorii, am spune ideologici ai acestui curent care s-a răspândit și și-a găsit adepți ideologici în rândurile artiștilor plastici, dar nu numai, atât din Europa cât și din Statele Unite ale Americii sau din Japonia.

Chiar și literați, poeți, prozatori au căutat să traducă principiile de bază ale noului curent, în operele lor. Cercetând influența care a avut-o și asupra presei scrise am găsit ziare, reviste în care orientarea a fost „dadaistă”.

Lucrarea de bază în care sunt expuse principiile, orientarea spre o nouă artă a fost expusă în „Jurnalul mișcării Dada” (1915-1923).

Astfel Marc Dachy specialist eminent al dadaismului editează opera dadaistă a lui Clement Pansaeres; revista de avangardă „Lula-Park” apărută la Bruxelles a fost încoronată cu „Premiul creației” acordat de Eugen Ionescu. „Jurnalul mișcării Dada” a primit premiul „Cartea de aur” (1990); „Dada în Japonia” (2002); „Dada, revolta în artă” (2005).

Doresc să amintesc cititorilor doar o frază, a cărui conținut explică pe deplin principiile care au stat la baza curentului revoluționar „Dada”:

„Ne-am pierdut încrederea în cultura actuală. Tot ceea ce este, la momentul actual, trebuie distrus, demolat. Trebuie să reîncepem actul creației pornind de la tabula rasa. La Cabaretul Voltaire-

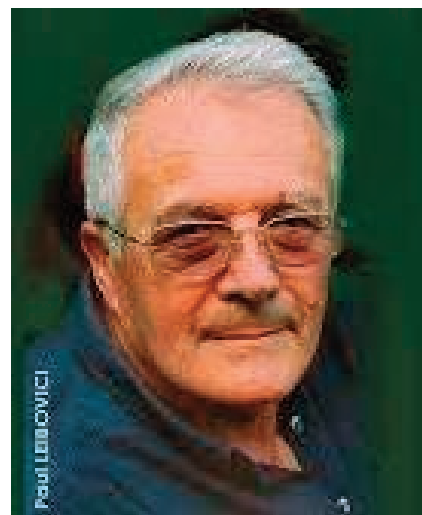
(Zurich-1916) noi vom zgudui ideile, opinia publică, educația, instituțiile, muzeele, bunul simț așa cum este el definit la momentul actual, pe scurt ,tot ceea ce ține de vechea ordine”.

Tzara împlinise vârsta de 45 de ani în acel moment istoric, iar colaboratorul său apropiat era tânărul pictor român Marcel Iancu care studia arhitectura.

Desigur, ceea ce a influențat sau chiar i-a determinat pe acești tineri creatori de a încerca a revoluționa arta și literatura, au fost cauzele și consecințele Primului Război Mondial, când armatele de pe toate fronturile, cele ale francezilor, germanilor, rușilor , și austrieilor se băteau fără succes pentru câteva tranșee, a căror victime omenesci erau numeroase, dar pentru conducătorii acelor vremuri însemna „NIMIC”.

De altfel, cu toată străduința unor lingviști, cercetători, literați de a găsi o explicație cuvântului „Dada” precum a intrat în istorie titulatura curentului a căror părinți erau Tzara și Iancu, nu a fost posibil.

Moineșteanul Tristan TZARA și bucureșteanul IANCU s-au regăsit la Zurich care în acele timpuri devenise un centru al noii gândiri, al găsirii unor forme noi, ample logice de exprimare a nemulțumirii popoarelor, de modul cum erau exploatați, atrași într-un război a căror consecințe erau din cele mai obscure. „Da..da..” și-ar fi spus cei doi români în exil, gândind la ce ar trebui de schimbat! „Da...da..! Și au pornit pe drumul revoluționar al schimbărilor în artă și literatură. Deja Gottfried Benn, în „Morga”1912, și Frantz Kafka, în „Colonia închisorii”-1914 au încercat să de-a expresie aceleiași deznădejdi a oamenilor, condamnând cu asprime guvernele și clasele conducătoare.

Zurich-a fost centrul de întâlnire a ideilor noi, înaintate a căror reprezentanți Hugo Ball, Hans Arp au dus cu ei ideile spre Franța, Germania. Tinerii „răsturnători ai ideilor” și-au găsit ecou în Statele Unite și în Marea Britanie. Încă în 1918 li s-au alăturat George Clemanceau, Raymond Poincare, Woodrow Wilson.

Tzara va scrie: „Mr.Bleubleu/ pătrundeți în deșert/ scobiți urlând căminul, viermele pătrunde. Ascultați-i vibrațiile/ sângărânde stafilocee”.

Lectorii vremurilor erau șocați. Dar acesta era mesajul: Șocul!

În România încep să apară reviste care publică proză și poezii sub influența curentului dadaist. Gruparea care a ridicat drapelul a fost condusă de Ilarie Voronca-director al revistei „75HP”. Dadaismul pătrunde și în alte publicații: „UNU”, „Contemporanul”, Integral, Punct.

Unul din scriitorii români care a dat publicității unele versuri în spiritul dadaist, a fost Benjamin Fontaine. Versurile sale intitulate „HERȚA” au apărut în limbile română, franceză și ebraică.

Semnalez că sub influența dadaismului poetul Sașa Pană (1902-1972) a fost unul din avangardiști literaturii române. Revista „UNU” (1928-1932) a dat exprimare prin colaborarea a celor mai buni dintre poeții moderniști români ai vremii. Versurile lui Pană se remarcă prin non-conformism, prin conținut și formă.

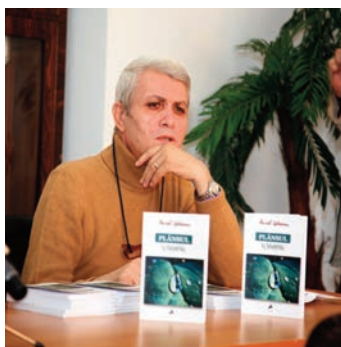
Curentul dadaist, principiile de bază au influențat asupra numeroaselor personalități artistice din America. Reprezentantul cel mai fidel a fost

artistul plastic Marcel Duchamp. În Germania – Kurt Schwitters ; în Franța –Max Ernest.

Cu prilejul Centenarului – Marc Dachy – a scos de sub tipar cartea intitulată „Dada, revolta artei”, apărută în editura Gallimard, este o prezentare sintetică, cu numeroase reproduceri, a mișcării Dada în lume. Cartea a apărut deasemeni în Statele Unite și în Marea Britanie, urmând să apară în Japonia unde curentul e întreținut prin activitatea lui Murayama.

O altă lucrare „Archivele Dada” – o cronică de șase sute de pagini a aceluiași neobosit cercetător Marc Dachy, este în fapt o istorisire-mărturie a numeroșilor dadaști din lume.

Tzara a formulat cu precizie ceea ce a dorit ca artiști să înțeleagă „Prin artă plus artă, trebuie să înțelegem o artă intensă, mai exigentă, mai radicală”.

PAȘTELE

Aurel UDEANU

*De parcă nu I-ar fi fost de ajuns,
de parcă I-ar fi fost prea puține patimile
pe care le-a îndurat, le-a cunoscut,
aici, jos, pe pământ, printre/ pentru noi!*

*Nici nu i s-a uscat bine oțetul de pe buze,
nici nu i s-au vindecat bine rănila
de la mâini, de la picioare, de sub coastă
și trebui să-și potrivească coroana de spini
și s-o ia de la capăt, să urce din nou
pe Golgota. De data asta, în cer.*

*Stă acolo, sus, în Inefabil, de-a dreapta
De-Ne-Pătrunsului și suferă că noi ne facem
rău singuri, ne-o căutăm cu lumânarea, ocolim
pârția de lumină pe care El ne-o deschise,
o luăm totdeauna în partea opusă,
nu vrem să ne ridicăm capul din tină
și să mutăm cerul pe pământ.*

*Știe ce este suferința trupească,
știe ce-nseamnă să simți cum ți se retează axele,
cum Universul înnebunește, se prăbușește peste tine
și invidiezi pietrele, ai vrea niciodată să nu fi descins
în această carne, îți dorești să devii mai repede
Nimic perfect, nefisurat, iresponsabil.*

*Suferă El pentru tot ce ni se întâmplă,
nespus suferă că nu vrem să ne odihnim în El,*

*I se rupe sufletul pentru noi,
iar suferința noastră nesăbuită, oarbă
Îl urcă pe El, în intelectul nostru, din nou, pe cruce,
Îl pune să repete patimile încă o dată
și încă o dată, și încă o dată, ca și cum
acestea nu i-ar fi fost de ajuns pe pământ.*

*Dar cum ai putea ajuta un copil
cu care te-ai chinuit, l-ai făcut mare, are acum
viața lui și nu vrea să te mai asculte, i se pare
că vrei să-l ții în lanțuri, alege singur
să se îndrepte spre prăpastie, numai ca prăpastia
să fie doar a lui, să-și pună doar el
semnătura pe ea?*

*În veci vom fi vinovați că refuzăm darul Lui
de-a locui în Nenăscut, de-a ne muta în Nepieritor;
o veșnicie ne vom căi că nu vrem să fim Însuși El:*

*Lumină neîncepută, fagure fără prihană.
Cu toată țărâna gândurilor, cu tot sângele cald
al Mielului înjunghiat de Paști ce-și curge ochii
la picioarele noastre murdare nu ne vom spăla,
nicipând, nu vom mai fi ca înainte.*

*Ne ducem toți, unul câte unul,
și-n ochiul Ofeliei nu va mai înflori niciodată prunul.
Se duce unul, în locul lui altul răsare,
o binecuvântare mare: Stingerea, se pare.
Dar cu El ce se va întâmpla?,
patimile sădite de noi în El cine le va secera?,
drămuindu-le bine, iarna, cine le va mânca?*

CU MAGDALENA BRĂTESCU LA INTERSECȚIA UNIVERSURILOR

Mihai BATOG-BUJENIȚĂ

Doamna Magdalena Brătescu face parte din acea categorie de oameni care-ți rețin atenția încă de la primele cuvinte rostite. Poate și pentru faptul că vorbește o limbă română care, din păcate, începe să fie din ce în ce mai puțin folosită. Este vorba de acea limbă la care au trudit decenii de-a rândul marii bijutieri ai acesteia, nume de legendă, precum Alexandru Graur, Iorgu Iordan, Mioara Avram și alții a căror memorie ar trebui nemurită prin modul în care vorbim noi astăzi. Ar trebui...

Apoi, destul de repede, îți dai seama că nu acest mod de exprimare este singurul argument al adevăratei fascinații eminate. Contribuie din plin cultura aleasă, o inteligență superioară, bine augmentată de un subtil simț al umorului, un fel de a privi și de a vedea în profunzime realitățile înconjurătoare, marea experiență în lucrul cu oamenii dar și intuiția că folosește cu aceeași grație și eleganță oricare din cele șapte limbi pe care le vorbește fluent. Dintre care două (ebraica și rusa) au și grafii diferite.

Normal, te bucuri fiindcă, uite, ai prilejul de a întâlni omul pe care-l poți admira necondiționat, mai ales că este scriitoare, jurnalistă și cronicar dramatic, lucruri care, în context, ți se par chiar firești. Așa am făcut și eu atunci când, prin tainele acelei logici aflată mult deasupra noastră, am întâlnit-o, aflat fiind în prima mea vizită în Israel. Am primit de la domnia sa, cu o foarte amabilă dedicație, una din cărțile scrise relativ recent: „Umbra celor șaisprezece apusuri” (Editura Familia, Israel, 2016, layout, Dragoș Nelersa, copertă, Ioana Trif).

Titlul, excelent ales, este argumentat cu trei citate aflate pe pagina de gardă și au menirea de a

introduce cititorul în acea lume aflată într-un fel lângă noi, dar, să recunoaștem, foarte greu de înțeles pentru muritorul căzut definitiv în prozaic. De altfel, fac din asta un mic secret, cititorul va vedea abia în ultimele rânduri ale cărții semnificația profundă a acestui titlu și nu mică îi va fi uimirea.

Construită cu desăvârșită tehnică a unui condei încercat, cartea aduce sub ochii lectorului personaje și întâmplări care au darul de a-l introduce într-o lume despre care, până acum, a avut cel mult impresia că știe câte ceva. Desigur totul se coagulează în jurul personajului principal al cărții, la început copilul, apoi adolescentul, tânărul iar spre sfârșit, bătrânul Boaz Swift. Exploataând cu multă înțelepciune trecerea prin viață a personajului autoarea face un admirabil exercițiu de psihologie aplicată și o interesantă introspecție în universul profund dar tulbure și contorsionat al unui preadolescent a cărui viață are unele paradoxuri mai mult sau mai puțin imaginare, apoi pentru tânărul iar mai târziu prin aceleași furci caudine trece adultul dar și bătrânul Boaz. Nu este prea ușor acest exercițiu, el necesitând temeinice cunoștințe de specialitate, mai ales că, pe parcurs, cam același lucru se întâmplă și cu o mamă, o iubită, un unchi, un prieten sau o bunică ceva mai excentrică, o adevărată lady cu tot ce înseamnă asta. Dar să nu credem că romanul devine vreo secundă inhibant sau excesiv de psihologizat! Nu! Magdalena Brătescu este, așa cum am afirmat, o scriitoare adevărată și știe ce să dea cititorului. Și aventură și mister și fiorii iubirilor la diferite vârste, adevărate eseuri despre aspirații și eșecuri, despre ce înseamnă succesele și prăbușirile în

viața unui om, ce se află, de cele mai multe ori, în spatele unor aparențe, în fine, tot ce ne-am putea dori de la o carte care se poate citi pe nerăsuflăte.

Doar că, eu unul, nu recomand așa ceva. Sunt pasaje pe care le-am recitat și am avut nevoie de ceva timp pentru a putea pătrunde dincolo de cuvinte spre înțelesul profund al textului. Și nu mi-a părut rău. Am descoperit nu numai frumuseți metaforice ci și adâncimi care mi-ar fi scăpat la prima lectură. Mai ales că totul se petrece în lumi des-pre care, noi cei aflați la o anumită vârstă și în anumite condiții socio-geografice, am aflat adevărul foarte târziu și mai mult din auzite. Mi-a plăcut foarte mult o frază, una care cuprinde întregul unei lumi interioare a personajului copleșit de o înfrângere temporară: ...Mai trist decât „gânditorul” lui Rodin, cel cu sufletul de piatră, privirea goală și spatele încovoiat de o greutate invizibilă pentru muritori... Va fi, vă asigur, singurul citat din text pentru că nu vreau să lipsesc cititorul de descoperirea multor astfel de pasaje minunate.

Cartea aduce sub ochii noștri inclusiv istoria recentă a formării, în condiții extrem de grele din toate punctele de vedere, a statului Israel, acest loc de pe planetă unde interculturalitatea este o realitate

socială, deloc ușor de rezolvat și nu doar o frază intrată în banalitate de mult prea frecventele rostiri politicianiste. Pentru că dincolo de personaje-le cărții, aflat în „orizontes” cum ar spune grecii, adică în fundal, se află adevăratul per-sonaj. Măreț însă discret, prezent întotdeauna în mintea celor care trăiesc acolo, chiar dacă uneori își schimbă domiciliul, ideea aceea a identității naționale purtată în inimi dar și marcată prin fapte, de multe ori chiar prin sacrificiu de sine.

Israelul, căci despre el este vorba, pământul acela care de milenii a stat la intersecția națiilor, a popoarelor, intereselor de tot felul, a religiilor și a culturilor, a tradițiilor dar și a dușmăniilor, pământul păcii, cel bântuit însă permanent de cumplite războaie. Pământul care a născut cu adevărat ceea ce numim acum civilizație occidentală deși se află în orient aceea „țară promisă” care trebuie apărută și mai ales cunoscută de toți muritorii. Foarte interesant, autoarea reușește să ne convingă prin evoluția tuturor personajelor că ei, oamenii, sunt expresia perfectă a caracteristicilor acestui loc de intersecție a universurilor omeneste.

Familia Swift, vorbind în sens lărgit, are în componență și nobili

englezi dar și chibutnici de sorginte rusă, sabri dar și veniți din alte țări, oameni bogați, unii cu stare materială bună iar alții mai modestă, creștini, mozaici dar și musulmani, aflați în același oraș ori la depărtări de mii de kilometri, uniți însă nu numai prin sentimente sau prin întâlnirile impuse de tradiții ci, mai ales, de acele situații în care familia, lasă deoparte orice

grijă personală și se întâlnește parcurgând distanțe uriașe pentru a rezolva o problemă deosebită apărută cu unul (unii) din membrii ei. Aici nu pot fi decât trist gândindu-mă la câțiva dintre cunoscuții mei care nu vorbesc nici măcar cu frații aflați la câteva străzi distanță și mă întreb: oare de ce am pierdut această componentă socială pe care am văzut-o totuși la părinții

noștri. Dar oricâte explicații aș găsi, afirm că este o pierdere pe care o vom plăti foarte scump în viață.

Romanul Magdalenei Brătescu este încheiat și alert, plin de surprize bine concepute în așa fel încât lectura „te prinde” ba chiar pot spune că te absoarbe în lumea ei fascinantă, așa că, la sfârșit, ai motive să îți pară rău că ai parcurs toată cartea însă și motive să fii bucuros că, uite, în sfârșit, ai citit ceva care nu va fi, în nici un caz, trecut la timp irosit.

Și poate te-ai putea întreba dacă și tu ai fi în stare să scrii precum Magdalena Brătescu. Aș răspunde: da! Numai că ar trebui să ai acea cultură formată în decenii de studiu, o cunoaștere superioară a oamenilor și a modului lor de comportament în diferite situații, nu strică să vorbești fluent câteva limbi pentru a da culoare specifică locurilor prin care personajele se află, un anumit fel special de a vedea viața din jurul tău dar și acea abi-litate de a imagina acțiuni coerente și credibile în care să-și plasezi personajele. A! Și să nu uit! Mult, foarte mult talent!

În consecință, până atunci, recomand din suflet să mai citim câteva cărți ale acestei fascinante romaniere.

EMINESCU-I VEȘNICIE

*Pentru neamul românesc,
Bat clopote de iubire.
Sub albastrul cer senin.
Îl vom slăvi pe Emin.*

*Domnul nostru dintre astre,
Va coborî printre oameni.
Ne va aduce iubirea,
Liniștea și dăruirea.*

*El, în serile de vară,
Ne privește dintre astre.
Fetele îndrăgostite,
Îl cheamă: Vino iubite!*

*Eminescu nostru drag,
Coboară în visul lor.
Le dezmiardă, le iubește,
Apoi pleacă în poveste.*

*Dacă n-ar fi Eminescu,
Am fi mai săraci ca spirit.
S-a născut pentru vecie.
Eminescu-i veșnicie.*

DOAR PE TINE TE IUBESC

*Dacă timpul nostru este
o adiere de vânt,
Vreau să țină toată viața
și să-ți cânt.*

*Dacă timpul nostru este,
tot parfumul florilor;
O să-ți cânt o viață-ntreagă,
numai cântece de dor.*

*În a nopții feerie,
să te prind, să te sărut.
Să trăim povestea noastră,
care-acum a început.*

*Inima îmi bate-n piept,
nu mai pot să mă opresc.
Tu ești tot ce am mai sfânt,
doar pe tine te iubesc.*

Alex VÂLCU

IATĂ POETUL

Mihai Cezar POPESCU

POPESCU MIHAI CEZAR – medic primar de boli interne, visiting professor, cercetător științific principal.

Născut la 19.08.1954 în Pitești, județul Argeș, a absolvit liceul „Gh. Lazăr” (actualmente Colegiu Național) din București și Facultatea de Medicină Generală a IMF București (actualmente UMF „Carol Davila”). Stagiari și secundar al marilor spitale ale capitalei, în 1986 ocupă postul de specialist boli interne la Spitalul Militar Craiova, iar în 1989 este transferat la Spitalul Clinic Fundeni. Pentru trei ani este „visiting professor” al Facultății de Medicină din Perugia (Italia) și apoi încadrat ca medic primar boli interne, cercetător științific principal și șef de secție la Spitalul Clinic CF 1 Witting, București.

Debut literar în 1969 cu poezii în revista de tineret „Phoenix”.

Membru UMEM, a înființat revista de cultură „Logos” pe care o conduce alături de Constantin Țoiu, Gheorghe Bulgăr și Emil Manu în perioada 1996 – 2004, iar din anul 2016 este redactor șef al revistei „Fântâna din Kos” a Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România.

A tradus consistent din literaturile italiană, franceză, germană, engleză.

A publicat în volum: *Poeme, Crochiuri* (proză scurtă și poezii), *El, foșnetul blând al clipei* (roman), *Însemnări volatile* (poezii), *Visuri departe* (poezii). Colaborări cu revistele *Romania literară*, *Convorbiri literare*, *Arc*, *Ramuri*, *Climate literare* etc.

PEISAJ CU PIATRA CRAIULUI

*Creasta de munte
taie cerul.*

*Alunecă spre dup-amiază
neliniștit pustiul.*

*Se sparge-un lemn,
un câine latră
și cântă gâtuț
o taragoată.*

CERCUL

*Se simte Ou-n atmosferă
nou început.*

*Din ramura curbată
cade Rodul.*

.....
*Se-ntoarce către Sine
Viața.*

PERPETUUM MOBILE

*Se scurge lent
din fusul vieții
parfumul teilor
târzii.*

*Se scurge chiar
și nerăbdarea
dar către sus
înspre eter.*

*Misterioase
armonii celeste
subtil coboară
spre târziu.*

.....
*Te-aștept mereu.
De ce ?
Nici nu mai știu.*

LACRIMI ÎN ZEAMĂ DE ÎNCEPUT

*Lacrima albă
limpede-n tăcere
alunecă
peste spinarea ei.
Freamăt catifelat
coboară
dintre umeri.
Coboară moale
mai departe
spre golul cald
adâncitor de taine.
Se-adună
în fântâna fierbinte
a oricărui început.*

PIAȚA SFÂNTU GHEORGHE – km o

*Strada
adânc înfiptă
printre blocuri.
Granituri false
mucavale
cu ochii de ferestre
oarbe.
Claxoane mute,
piruete
asmut țigăncile cochete.
Biserica
puternică-n pridvoare
privește dosul
Brancoveanului de piatră
încrâncenat și sumbru
către intersecții.*

VESPERALIA

*Cuvântul vine
de la sine
și pace
de cristal
pădurea cerne.
Un susur vine de niciunde
și în aer
nu-i frântură
de păcat.
E faptul serii
când rugile
în peșteri se cufundă.*

OPȚIUNE DIVINĂ

*Nu prin trompete
Surde
Spre înalt !
.....
Tăcerea
Umple golul.*

ELOGIU ADUS POEZIEI ȘI CULTURII UNIVERSALE

Maria MUÑOZ

Vineri, 17 martie a avut loc la biblioteca din Napier lansarea cărții „Poetical Bridges” – Poduri lirice”, tradusă și editată de Valentina Teclici. Această carte a fost publicată la editura „Scripta manent” din Napier și tipărită de PIM, în Iași, România, 2016.

Lansarea de carte a fost deschisă de Marie Dunningham cu o rugăciune (karakia) în Te Reo, apoi au fost intonate imnurile României și Noii Zeelande (NZ). Lansarea cărții bilingve, care include 12 poeți din NZ și 12 poeți născuți în România, a fost un prilej de cinstire a poeziei, literaturii, poezilor și iubitorilor de poezie. De asemenea a fost și un eveniment cultural internațional.

Nicoleta Paxie, bibliotecar coordonator al bibliotecii din Napier, a prezentat-o pe Valentina Teclici, care a facilitat acțiunea împreună cu Robert Anderson, invitând poeții să citească din creația lor. Au fost prezenți Ken Sandö, ilustratorul copertei, poeții Dorothy Wharehoka, Marie Dunningham, Carole A. Stewart, Bill Sutton, Penepope Foster, Mandy Pentecost, Nik Henriksen din

Hawke's Bay și Mere Taito din Hamilton. Fiecare poet, a adus un plus de culoare și interes poeziilor citite, împărtășind situațiile sau ideile care le-au inspirat poeziile.

Spiritul poezilor români a fost de asemenea prezent. Poeții din NZ au răspuns cu multă bucurie ideii de a citi din poeziile confrăților români. Astfel, Bill Sutton a citit poezia lui Tudor Opriș „De când gonirăm...”, Carole A. Stewart a citit poezia Anei Anton, „Dans”. Mandy Pentecost a citit poezia Marianei Gurza, „Mănăstire”. În prezentarea sa, Mandy a vorbit liber

despre legenda Meșterului Manole, cercetată de ea pe Internet, demonstrând o profundă înțelegere a mesajului legendei. Robert Anderson a citit poezia „Umblu prin lume”, scrisă de Monica Săvulescu Voudouri care locuiește în Grecia de mai mulți ani. Valentina a citit reflecțiile făcute cărții de către Ana Urma, Violeta Ionescu și Vasilica Grigoraș și, de asemenea, le-a prezentat pe scurt aspecte biografice și activitatea literară.

Muzica a fost de asemenea o componentă a lansării de carte. Nik Henriksen, care este și compozitor, a compus muzică la textul poeziei sale „Trezește-te”. Nik a fost bucuros să cânte vocal și la chitară, înălțând și mai mult spiritul audienței.

Lansarea de carte, care a durat aproape două ore, a fost un adevărat elogiu adus poeziei și culturii universale. A fost o reală demonstrație și dovadă că „Podurile lirice” reușesc să apropie poeți din diferite culturi. O mărturie a comunicării perfecte și fără granițe pentru că limba poeziei este universală. Este oglinda crezurilor și sufletelor poezilor.

De vină este dorul

*În fiecare primavară care vine
un dor nomad de ducă mă cuprinde
și-aștept, precum o velieră vântul,
ziua cea bună de pornit la drum.
Pământul reavan tălpile îmi arde,
mi-e dor nespus să hoinaresc prin țară
să văd din nou pădurea înfrunzită
și câmpurile verzi scăldate-n rouă,
la munții cu zăpezi pe creste,
pe drumuri colbuite să ajung.*

*Mi-e dor de vremurile-n care
plecând hai-hui uitam de toate
și-as fi putut, fără tăgadă,*

*cu șoimii în văzduh să zbor.
Scăpat din pînza grijilor deșarte
mă amăgeam că mâine e ca ieri
și chiar uitam de colivia-n care,
pe neștiute, eu m-am rătăcit,
de când zăpezile de-altădată s-au topit.*

*În crucea nopții mă foiesc prin casă,
căci dorul, bată-l vîna, nu mă lasă
și-ncerc să uit c-au trecut anii.
Eu nu mai pot pluti acum,
cu șoimii în văzduh,
dar gîndu-mi umblă călător,
hălăduind prin lume.
Cu fiecare toamnă care trece,
tot mai departe e pădurea
și dorurile tot mai multe.*

Daniel JUVERDEANU

Poeme de septuagenar

Ion Pachia-TATOMIRESCU

Pentru o artă poetică mai dulce...

E drept, câteva particule elementare, chiar din primele trei clipe ale nașterii acestui univers, există și-n mine, dar eu nu fusei dumnezeiește-făcut pentru aceste trei secunde dintâi, nici pentru ultimele trei secunde, infinit-dilatatele, miliardele bucuroșilor ani-lumină din cosmosul nostru cel de toate veșnicile...!

Poate, fost-ai tu creată, sigur-dumnezeiește, Bunișoară Muză, miere trudită de-albine prin înfloritele salcâmării, printre însorite corole de mirese-romanițe, printre macii din lanurile de grâu, de secară, tu, muză-mușoară, pâine-aburindă-n cuptorul metaforei mele de vară...!

E drept, câteva particule elementare, chiar din primele trei clipe ale nașterii acestui univers, există și-n mine, de vreme ce le știu și le simt ubicuitatea în ființă, în diafanele aripi de libelulă ale cotidianelor noastre universuri de chindie, de-amiază și de perpetuă înzorie, între roșu și albastru, între apă și hematie.

Când mi te ivești cu neaua miresii în chipul cel sincer

...Nu ne-am culcat la „umbra râului”, Iubito, cum zis-a frumos, notabilul prieten-poet, ce-adormi-ntr-un recent mărțișor, spre-a face toți mugurii să salte din aburariu, prin ramuri, până-n plânsul constelațiilor de-albastră argilă – tot multiplicări, tot grupări de fotoni, ca din Lyra –, da, într-un martie, ca să-nflorească mai în vale de-anotimp, chiar și cocorițele (da, cocorița, desemnând, în pelasga, adică-n valaha Dacilor mei, frumos-minunoasa „narcisă”, nicidecum vreo soție de înaripat ce-naintează mai totdeauna în perfect unghi-triunghi, pe la echinocții, pe-azurele ceruri)!

...Mai trudes și eu – c-așa mi-e scris – pe-această țarină, pe-această spirală-ogor-de-Cale-Lactee, c-am destule grăunțe-stele de semănat în brăzdătura-i de seară, în asolamentele-i din genune, în răzoarele-i de ziuă, că mai am de plivit apoi, că mai am de-aruncat ciocârlii peste spinoasa coroană a soarelui, peste livezile lui cu arbori-protuberanțe – fii convinsă, Muză Bunișoară mie, mai mult de viață, decât de moarte, că mai am și de-nălțat supermarketuri în roșii planete, cele minunos date-n pârg, de crezi că-s niște tomate etern-emoționate, ca obrajii tăi împurpurați de credință, într-un matinal crepuscul – ce-i tot mai des în cer, când mi te ivești, de-ți cer, cu neaua miresii în chipul-cer, cel mai sincer...!

Impresia că sisific-nobilele mele munci...

Simt că vine-o răcoare de toamnă în metaforele dimineții, percep foșnetul dinspre viitoarele brume, în salmii galbeni, ai crizantelemor, Muză Bunișoară, încerc sentimentul îmblânzirii vezuviilor de sub umeri, observ cum se-ascut lame-secunde în piramidele de gresie ale vertebrelor, am impresia că sisific-nobilele mele munci intră tot mai adânc și mai des, cu vulturi-fecioare cu tot, în umbra creștelor muntoase dintre mine și lună...!

În bogăția noastră de fotoni de căpătâi

Mult dor îmi fu, mult dor îmi e de tine, să fi trăit doar anotimpul fără-njumătățirile-androgine, să fi trăit în unitatea-ne dintâi, în bogăția noastră de fotoni de căpătâi, chiar și în umbră bărgană de ciulini, de mărăcine, chiar și în viscole de mazărice, de sulfine: greu dor îmi fu, greu dor îmi e de tine...!

Diez, sfânt semn

Doresc să-ți aud și-astăzi vocea luminoasă, din constelația-mi, din Lyră, maiestuoasă, minunoasă: nicidecum, vr-un strigăt cosmic de zeiță-n frunte de oștire, de-ndepărtat, din Lyra-mi, fotonii în roire – ea, constelația-mi, s-așterne-ntr-un diez, sfânt semn, când vreau să mi-o perpetuez...!

Persistă în dorință!

Mihaela-Loredana MUȘTESCU

Mihaela-Loredana MUȘTESCU

Am reținut o afirmație care deschidea o glumă la „Umor” – „Eu mă uit mult la televizor pentru că nu am viață...” - și am încercat să fac exact contrariul, adică să mă implic mai mult în propria mea viață și să las glamour-ul unde-i este locul, adică departe. Pentru mine e mai sănătoasă o atmosferă caldă și complice în familie decât orice strălucire prețioasă a unor pantofi extrem de costisitori. Dacă-s de bun gust îi admir și atât, fără să-mi spun că i-aș vrea neapărat. Mai știi filmul Arizona Dream? Acolo, cuvintele unei melodii spuneau – „Tv screen makes you feel small. No life at all.” Adică, contrar primei afirmații, ce vezi dincolo de

ecran nu-i viață de cele mai multe ori, plus că îți creează un complex de inferioritate și o dorință de competiție ușor haotică (contra cui?, cum?, de ce?, până când?, merită? etc.)

Și... nici carte nu mai vreau să scriu poate tocmai din cauza acestei micimi pe care o simt comparativ cu toți formatorii de opinie celebri care scriu cărți pe bandă sau poate dintr-un spirit de frondă, o rebeliune ale cărei rațiuni îi știu tainele doar eu. Mă gândesc eu aiurea sau în curând vom avea mai mulți scriitori de romane autobiografice decât cititori ale lor?

Și nu din lipsă de interes, ci din lipsă de timp (iar și iar refuz să fiu malițioasă, oare cui îi servește excesul ăsta de bun simț?).

Așa că, pun-te pe trăit, o dată pe săptămână la film, cel puțin de două ori pe lună la teatru, vine primăvara - suflu nou, aer cald și verde, adolescenți cu râsete zgomotoase, se anunță și concursuri... Care-i scopul primăverii? Du-te să vezi filmul „A Dog's Purpose”... Te va surprinde plăcut! Asta-i primăvara pentru om - renaștere, prietenie, voioșia gândurilor tale, momentul perfect, începutul unui drum...

Ca o paranteză, eu vânez sloganuri publicitare deosebite, de impact și de bun gust. Unul mi-a atras recent atenția, cel de la Pepsi – „Drumul tău e un moment. Găsește-l!” Mai simplu nu se poate, mai firesc sau mai lesne n-ai cum să spui, prinde-ți secunda ce-ți va da startul, nu mai rămâne strâns în tipare rigide, ai curajul de a evolua, puterea de a persista în dorință și dorința de a ajunge acolo unde vrei! „Just what you want to be, you will be, in the end.”

În adolescența mea, fiind un gen de „poker face”, rar lăsam să se vadă ce gândeam cu adevărat, ce simțeam pentru celălalt, dacă apreciam sau nu o vorbă, o ținută sau mai știu eu ce. Dar făcând această confesiune, alături de cuvintele „mi-e dor”, cred că nu mai trebuie să cer un salt în timp pentru a-i face să înțeleagă pe cei ce mi-au fost alături cât de mult i-am prețuit și încă îi mai... Și să nu-mi spui că și ăsta-i egoism, să mă simt eu bine, nu, pur și simplu, omul mai simte nevoia să fie sincer până la confesiune, să-și dea masca jos, mă-nțelegi tu...

Invocație

Și tu
făptură de ape
cheamă-mă între alge
să descoperim tinerile
zugrăvite cu pânze albastre.

Roșu stacojiu

A rămas doar banca acea
stacojie
înfipțată adânc
pentru todeauna
în iarba tânără,
ca sufletele noastre

Te-am strigat
sub soarele ce se contura
roșu.

Dar tu plecaseși departe
singură
spre cine știe ce alte
dimineți stacojii.

Am plecat și eu
spre casa mea cu țigla roșie
și țigla semăna
cu buzele tale.

Vasile Oneață LUNGULEȚU

„Portrete din cioburi” - O analiză a eșecului și triumfului în dragoste

Octavian D. CURPAS

În „Portrete din cioburi” Ligia Seman reia teme din cărțile sale precedente și compune un roman arborescent, în două volume. Cartea sa este o analiză a eșecului și triumfului în dragoste, o poveste despre convertirea la Dumnezeu, o istorie de familie, dar și fresca unei lumi, a societății românești de dinainte și după momentul Decembrie 1989. În construcția sa, romanul „Portrete din cioburi” îmbină componente de roman creștin, roman de dragoste, de moravuri, politic, etc. Romanul poate fi privit și drept unul intelectual.

Ligia Seman și lumea din romanele sale

Ligia Seman este o prozatoare română creștină de valoare. Ligia Seman debutează în anul 1995 cu romanul „Funiile dragostei”, urmat de „Handicapul conștiinței” (1999), „Tragedie și triumf” (2004) și „Domnind peste împrejurările vieții” (2006) – ultima, un volum de eseuri cu adresabilitate feminină, îmbinate cu psihoterapie, propunând soluții biblice. Primele două cărți menționate prezintă pe lângă experiența creștină a personajelor, și o poveste de iubire bine conturată, ce aduce un plus de umanitate și dă o notă romantică narațiunii.

„Dincolo de experiența umană limitată este divinitatea”

„Dincolo de experiența umană limitată este divinitatea”, afirma cândva, scriitoarea. Acest adevăr este exploatat și în „Portrete din cioburi”. Aici, Ligia Seman ne demonstrează cu talent că în labirintul amenințător și plin de

tentații înșelătoare al lumii, a rămâne de partea binelui, adevărului și purității reprezintă un act plin de eroism, un test al credinței și loialității față de Dumnezeu. Atât la vârsta adolescenței cât și a maturității, spiritul de compromis ne încearcă continuu, oferindu-ne ocazii de realizare materială, dar sacrificând idealurile înalte ale curăției de suflet, de caracter.

O istorie de viață

Una din temele romanului „Portrete din cioburi” ar putea fi atingerea fericirii prin iubire. Pe parcursul acțiunii, Gabriel, fiul lui Emil, ajunge să repete istoria de viață a tatălui său. Povestea se repetă cu cele două iubiri ale sale, Stela și Isa. Autoarea pune foarte mult accent pe aceste idile, încadrându-le perfect în conjuncturi socio-politice specifice. Experiența trăită de Gabriel cu Stela și Isa ne arată latura realistă a eroului, însă pe cea și sentimentală. Aceste relații îi determină lui Gabriel, destinul. Iată cum descrie autoarea lupta interioară a lui Gabriel, alături de Isa. „Când opiul trupului nu mai acționa, în tot mai multe serii, în urma unei beții a cărnii, Gabriel, obosit și nervos, răsuflând lângă ea în întunericul dormitorului – îi scăpa printre degete. Trupul îi era lungit lângă ea, dar sufletul lui se îndepărta de ea, se întorcea mereu spre obsesia lui fixă, spre familia ce o părăsise. Stătea nemișcat și ea la început credea că doarme, dar apoi a înțeles că ochii lui erau deschiși și realiza la ce se gândește el. Era chinuitor gândul că poate nu va mai putea face nimic să-l păstreze.”

Octavian D. Curpas

În căutarea sensului propriei existențe

Personajele principale, Emil și Gabriel, tată și fiu, vor afla în cele din urmă, prin intermediul experiențelor trăite, sensul propriei existențe, dar și sensul existenței lui Dumnezeu. Din cauza acestor experiențe, inclusiv cele amoroase, cei doi își vor schimba, pe măsură ce trece timpul, concepția despre viață, familie și Divinitate. Emil și Gabriel sunt personaje complexe și ocupă poziții înalte în societate. Cei doi sunt capabili de trăiri interioare profunde, devastatoare. Gabriel este tipul omului filosof, contemplativ, un intelectual. „Aluziile lui Gorică la faptul că Gabriel e natural înzestrat pentru a urca în vârful piramidei, urmând pilda tatălui său, care în timpul studenției fusese secretar al Uniunii Tineretului Comunist, mult timp iscară în sufletul băiatului sentimente și gânduri contradictorii.”

Credința în Dumnezeu, singura forță pentru supraviețuire

Gabriel, tipul de intelectual care încearcă să se autodepășească, trăiește într-o realitate crudă. „Dorința uriașă din interiorul lui de

a-și depăși propria condiție, de a se ridica deasupra oamenilor obișnuiți, se lupta cu aversiunea față de armele care îi erau oferite – fuziunea cu teoriile materialismului dialectic. Nu putea accepta această filosofie în primul rând pentru că ea reprezenta fundația pe care se clădise viața tatălui său. Eșecul acestei vieți îi adusese atâta suferință și frustrare, încât se ferea de orice ar putea prevesti o istorie asemănătoare. În al doilea rând, politica bazată pe această filosofie excludea credința în Dumnezeu, despre care el nu știa prea multe, dar care fusese totuși singura forță ce o ajutase pe mama lui să supraviețuiască și să vadă un sens în tot ce îndurase.”

Moravurile unei societăți

Romanul Ligiei Seman „Portrete din cioburi” poate fi considerat și un roman politic. În paginile cărții, autoarea evocă societatea socialistă văzută prin ochii unor intelectuali, tată și fiu, Emil și Gabriel. Autoarea prezintă moravurile acestei societăți, falsitatea regimului politic. Însă niciodată nu s-a putut inventa o cale sigură de adormire a conștiinței atunci când ai avut ocazia să cunoști

chemarea Cuvântului divin. Nu există nici liniște și nici odihnă pentru cei care aleg să lase deoparte frumusețea inocenței de copil al lui Dumnezeu pentru plăcerile și realizările de o clipă ale compromisului și păcatului. Nimic nu se compară cu o conștiință curată față de sine și față de ceea ce este bine și drept, fiindcă indiferent cât de mult suntem mințiți de societatea în mijlocul căreia trăim, totuși Dumnezeu există și noi am fost creați pentru El.

„O stea veșnică pe firmamentul Universului”

Tema iubirii de Dumnezeu este omniprezentă în carte, în roman, ea înglobându-le pe cele amintite mai sus. Iubirea, dragostea de Dumnezeu este singurul lucru care îl ține în viață pe Gabriel. Ea a fost singura care i-a menținut aprinsă flacăra vieții. El nu a încetat niciodată să creadă în Dumnezeu, indiferent de circumstanțe și asta l-a definit ca om. Chiar dragostea sa pentru soție se circumscrie și se realizează ca urmare a dragostei pentru Creator. „Dragostea profundă dintre un bărbat și o femeie, cu siguranță sunt simbolul Celei mai mari opere de Iubire și Răscumpărare,

iar reflectarea acestei iubiri în viețile celor din jur o stea veșnică pe firmamentul Universului, deosebită de orice altă stea a lumii acesteia.”

În roman, dialogul are un rol foarte bine determinat și foarte important. Autoarea se face ușor înțeleasă și exprimă totul în fraze simple, pe un ton familiar. La fel ca și în celelalte romane, și în „Portrete din cioburi” stilul Ligiei Seman este clar și concis. Un alt lucru care o apropie pe autoare de cititorii săi este tonul degajat pe care acesta îl folosește. Limbajul utilizat demonstrează că Ligia Seman este o bună observatoare a realității. Concluzia care se desprinde din romanul „Portrete din cioburi” este că nici negura comunismului, nici tentațiile bunurilor lumești nu pot să stingă dorința după Dumnezeu ce ia naștere atunci când ajungi să cunoști Cuvântul Său. Prețul compromisului este amar și plin de suferință, o cărare ce te aruncă în abisul disperării fără întoarcere. Totuși, farmecul iubirii divine se revărsă pe drumul celui ce ajunge să învingă, chiar și în urma multor greșeli, amăgirile unei lumi lipsite de repere morale autentice.

Lumini paralele

Surâsul simplu

„Oprește trecerea!”
(Lucian Blaga)

*De-a lungul iluziei, gândul iar curge prin albi monotone,
străbătute de alte gânduri, socotite și mai înalte și mai profunde.
Aici, doar alături de gând, există, răsărit și-ntotdeauna, surâsul ...,
acea parte senină, prinsă-n armonie calmă, peste vibrații interioare.
Pentru a accepta ideea de surâs, gândul imaginează libertatea de a alege...,
a alege dintr-o paletă de alegeri, ale altora, veniți dintr-un trecut tot mai recent, tot mai aproape de ultimile amintiri... nevolatilizate.
Intuitiv, gândul se va fi lăsat convins că libertatea de a alege se oprește,
admirând fațada unui zid, numit, cu amplă diluată duioșie..., necesitate.
Acum, surâsul, obligatoriu revenit ascuns, pare să semene
mai puțin cu celelalte umbre ale sale, dar tot mai mult cu propria
imagine nedumerită a gândului, alunecător peste marginile unei oglinzi
abia fisurate, pe care o numea cândva, surâzător : libertate.*

Ion Teodor PALADE

POEME

Alensis de NOBILIS

Judecată

*Când părăsit de îngeri, fără muze
Să îți asculte taina din visare,
Stau albe foi, ca parcă să te-acuze
Că nu pictezi, ci stai cu ochii-n zare...*

*Și nici nu scrii, de parcă viața duce,
Cu vânturi reci, mirajele în spații,
Parcă oftează și Isus pe cruce;
Mușcați din inger, aripa tăiați-i*

*Și arătați poetului, rânjind,
Cum ultima oglindă zace oarbă,
El ochii îi ridică și zâmbind:
Tăiați-mi mâna, ce atâta zarvă,*

*Să nu pictez ce-i gol în casa voastră;
Scoateți-mi ochii, dacă văd mistere!
Iar când lumina intră pe fereastră,
S-o încuiați, lumina vi-i tăcere;*

*De-o îmbrăcați, goi sunteți și vă doare
Și aripa tăiată e un fulger;
Când m-ați urca pe rug e sărbătoare,
Însă veți plânge, voi ați ars un inger!*

Regăsire

*Lumina-i zâmbet, curg mărgăritare,
Ferestre cheamă îngerii la denii;
Se-aud, în aer, îngânând stihare,
Mirese oarbe, invocând vedenii...*

*În răzvrătiri ne-ntunecăm o clipă,
În palmă tremur răscolește karmă;
Când peste umeri înserarea țipă,
În tunul clipei păsări vor să doarmă.*

*E noaptea albă, beatului, amantă,
Îndrăgostit de luminări din nimb,
Nuntirea-n aer e mirobolantă,
Că faci cu îngeri ingerime schimb.*

*Când slujbele în ceruri încetează,
Fântânile mai curg din îndurare,
Iar dacă visul intră-n metastază,
De vraja mării nu mai ai scăpare;*

*Te răstignești pe țărături ca-n pasteluri,
Că să rămâi statuie de nisip,
În cer fecioare urcă pe creneluri,
În pietre plânge suspinând Oedip...*

*O arătare-n valuri se năzare,
Iar umbra mării-n lunecări o duce;
Intri-n extaz, aștepti o fulgerare,
Sufletu-n ceruri, regăsit, să urce.*

Orașul de aur

*Orașul de aur cu havuze-n livezi,
Cu valuri de ambră curgând peste toate
Din stoluri de păsări cu ochi de aezi,
Ferestrele-s toate cu diamante drapate;*

*Cadâne cu daruri în brațe-mprumută
Ulcioare cu mirul curat de Damasc,
Iar îngeri de smirnă în inimi ascultă
Cum pruncii din pulberi stelare se nasc.*

*Vibrații de muzici se-aud, ori se pare
Că visele cresc înspre nouri liane,
Secunde clipească dintru ceasuri arare
Parfumuri de mosc, valsând curtezane.*

*Orașul e parcă ascuns după zare,
Dar nimeni de el nu știe să spuie,
Acolo își scarpină-n cap, de visare,
Oamenii locului, imaginare cucuie.*

*O lene domnește-n orașul de vis,
Un somn te-nvelește din arbori și frezii,
Domnițe visează feți-frumoși de plictis,
Așteaptă pe însuși dumnezeul zăpezii.*

*Din turnul orașului un semn doar se face
Și arborii cântă-n copiii ce cresc,
În voaluri de vânturi lumina se coace;
Eu caut orașul. Visez? Mă trezesc?*

Anateme

*Pe culmile uimirii raza-i pură,
Cu oglindiri de pleoape fanteziste;
Când aura îți cade pe carură
Și genele-ți mângâie ametiste,*

*În umbra mării zeul duce vinul,
Să înflorească-n împletiri de coapsă,
Vei levita odată cu sublimul,
De fericirea vei primi pedeapsă,*

*Iar vâluriri de aer ondulează
Intuitiv, pe chip, uimirea ta,
Căci îngerii surâsul îți citează
De câte ori pe nori tu vei dansa...*

*Ți-aș desena pe chip credința fermă
Că porți în tine un secret divin;
Să te conving că dragostea-i eternă,
O să te-ncui în cupa unui crin,*

*O să-ți pictez pe buze anateme,
Când mă apropii, să mă stăpânesc,
Căci gura ta mereu o să mă cheme...
Eu o să vin mereu să te... citesc.*

Îndemn

*Dă foc veșniciei, de foc vrei să dai!
Cântă, iubește și sari în prăpăstii!
Ești pasăre cu aripi din șoapte de nai,
Fluture desenat în spatele măștii.*

*Lanțul te strânge, iar haina te doare
Cum sânul se sbate ca valul în mal;
Cine să-ți spună de dragostea, oare,
Ți-e rug, înflorire ori drum spre telal?*

*Cântecul mișcă în buza ta setea,
Iarăși aprilie te-nflorește în trunchi...
Hai să murim în paradisul din Letea,
Hai să visăm amândoi în genunchi...*

DE LA EPOCA DE AUR LA EPOCA DE PIATRĂ

Anton GAGIU

Oare acele ceasor-nicului vieții merg înapoi? Lumea nu mai merge înainte sau îmi crează impresia că se întoarce de unde a plecat? Istoria a încremenit, universul are o clipă de odihnă și după ea nu mai știe încotro s-o apuce? Întrebările acestea m-au frământat ieri, mă frământă și azi și poate și mâine.

Azi am vrut să angajez la firma pe care o administrez o persoană. O am în fața mea. O privesc. Încerc să pătrund în sine, la rece, fără să-i pun nicio întrebare, doar o studiez, mai întâi fața, apoi ochii, mai ales ochii, prin ei poți să-i vezi sufletul unui om și poate și mintea. E chestie de concentrare, dar și de dorință. Apoi îi iau exteriorul la puricat: vestimentația, cum arată mâinile, cât de curați sunt pantofii sau... doamne? Ce poartă în picioare?

Am văzut că purta un sacou care avea mânecile franjuite, de prea mult purtat, cămășii cu o culoare nedefinită îi lipsea un nasture. Era nebărbierit de mult, arăta ca un soldat din prima linie după două săptămâni de front. Toate aceste constatări mi-au trecut prin minte în două minute. Nu știam dacă eu aveam nevoie de acest om sau el avea nevoie de mine sau era între noi o... conexiune biunivocă a relației dintre oameni, amândoi așteptam ceva unul de la altul. Ar fi trebuit să urmeze un interviu așa cum se obișnuiește la angajare, să-l cunosc, să știu cu cine am de-a face, să-l încerc, să-i determin resursele, limitele, angajamentul, calitățile care-l recomandă și defectele care-l limitează.

Observ că nu a venit singur, lângă el în fața mea mai este o persoană, o fetișcană, o fetiță pentru că îmi spune că:

- Am doisprezece ani, sunt elevă.
- Și de ce ai venit aici? Tu nu poți da un interviu pentru că ești minoră, îi spun foarte serios, privind-o ca s-o fac să înțeleagă situația.
- Nu, nu am venit pentru mine, ci să-l ajut pe Florin, e vărul meu, completează ea situația, deși nu i-a cerut nimeni acest lucru.
- De ce să-l ajuți? Văd că nu-l lipsește nimic, are mâini, picioare, urechi, ochi, gură cu care poate vorbi, respiră. Ce nevoie de ajutor are?
- Florin nu știe să scrie, îmi spune roșindu-se toată, iar Florin lăsase capul în jos.
- Dar văd aici la dosar că are o adevărită, care dovedește că a absolvit opt clase, spun contrariat.
- Are, dar acolo nu scrie că nu știe să scrie și nici să citească.
- Câți ani ai Florin? îl întreb pe el.
- Douăzeci și trei.

- Și ce ai făcut la școală opt ani, dacă nu ai învățat să scrii și să citești?

- Nu prea am frecventat-o, am fost și eu când am putut, a răspuns din nou cu capul în jos.

- Și cu ce te-ai ocupat, din ce ai trăit până la vârsta aceasta?

- Am lucrat pe la oameni prin sat ba una, ba alta.

- Și acum de ce vrei să te angajezi?

- Ca să am și eu un venit stabil.

- Dar nu vei putea îndeplini sarcinile pe care le primești, dacă nu știi să scrii și să citești, îi spun, dar nu-l descurajez.

- Ba pot să-mi fac sarcinile, știu să vorbesc frumos cu oamenii, să fiu receptiv, politicos, să fac ceea ce mi se spune.

- Florin, dar trebuie să scrii rezultatul serviciului în niște registre, cum ai să faci asta dacă nu știi să scrii? Trebuie să citești anumite documente ca să permiți accesul în instituție, cum faci asta?

- Am să rog pe cineva.

- Nu poți să rogi pe cineva, pentru că ești singur, nimeni nu e lângă tine, verișoara ta de acum nu poate sta lângă tine pentru că ea merge la școală și face ceea ce tu n-ai făcut când ai fost la școală.

- Dar vreau să muncesc! Vreau să muncesc! Apoi am să învăț să scriu și să citesc!

- Va fi foarte greu să faci asta, dar nu imposibil. Au trecut nouă ani de când nu ai mai dat pe la școală și iată că nu ai mai învățat nimic, i-am spus tranșant.

- De ce crezi că ai ajuns în situația aceasta?

- Nu știu, poate pentru că am crezut că școala nu-mi este de nici un folos, că pot face ceva și fără școală, mi-a spus încrezător că ceea ce spune poate fi și adevărat. Poate doar pentru el, pentru societate nu, și până la urmă nici pentru el nu era adevărat.

- Florin, e adevărat, nu toți oamenii pot fi ingineri, profesori, doctori. Unii, mulți chiar trebuie să fie agricultori, muncitori pentru diverse meserii, iată agenți de securitate, dar toți au nevoie să cunoască lucruri de bază fără de care viața normală nu e posibilă: să scrie, să citească, să socotească. Să știi Florin că în orânduirea comunei primitive, ai auzit de ea?

- Nu. A venit răspunsul lui imediat, atât de sigur era că nu auzise.

- E prima orânduire socială cu care sau de la care omul și-a început evoluția, ascensiunea pe scară socială, atunci, spun, nu erau școli, dar viața i-a determinat pe oamenii care trăiau să socotească, ca să-și măsoare hrana, au inventat niște semne pentru scris, apoi au învățat să citească aceste semne. Știi când s-a întâmplat asta?

-Nu.

- Acum câteva sute de mii de ani. Fruntea i s-a cutat, gândea și mintea era scormonită de acest adevăr crud pe care-l afla de la mine.

- Tu vorbești cu vreo fată?

- Da.

- Și nu i-ai scris niciodată vreun bilețel?

- Ba da, a spus și a pus capul în pământ, uitându-se cu coada ochiului la verișoara sa. Aceasta zâmbea. Era clar, ea îi scrisese bilețele.

- Ce te vei face tu când verișoara ta o va lua pe drumul ei și nu va mai fi lângă tine? Nu a spus nimic, dar a oftat. Era un oftat care venea din rărunchi.

- Din ce am vorbit până acum ai înțeles la ce nivel te afli?

- Da.

- La care?

- La nivelul comunei primitive.

- Nu. Nici acolo. Ți-am spus că oamenii care trăiau atunci știau să scrie cu semne inventate de ei, să socotească și desigur citeau semnele pe care le scriau. Tu nu știi nimic din toate astea.

- Păi există ceva mai jos de comuna primitivă?

- Da.

- Ce?

- Omul neștiutor, ignorant, care crede că el se descurcă fără a face vreun efort să învețe ceva, sau că altcineva va avea grijă de el.

- Deci nu mă angajați?

- Ba da. Dar numai dacă îmi dovedești că adevărul pe care scrie că ai absolvit opt clase e veridică.

- Nu pot acum, a răspuns abătut.

- Atunci când o să poți, revii și mai vorbim.

M-am despărțit de un personaj. Nu știam dacă vine din trecut sau din viitor. Pentru că nu aveam cum să-l plasez nici înapoi și nici înainte. În prezent oare avea un loc? Din păcate da. Și ca el sunt sute, mii. Mi-am pus mâinile pe cap și pentru moment m-am îngrozit de ce va urma.

M-am ridicat de la birou, mi-am luat capul în palme și l-am clătinat bine ca să-l trezesc la realitate. Degeaba. Realitatea tocmai fusese cu câteva minute în urmă în biroul meu.

POEME

Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI

vrere

mai zâmbește-i
o dată
doar o dată
înainte să treci
fluviul
e mai bine
să te-neci
lângă malul obișnuit
când tot Cerul
știe că ești puternic
oferă-i simplitatea

din coajă

ferecată
la jumătatea glontelui
jinduiesc
la marginea tăcerii
cu genunchii
până în vârful muntelui
strivesc
adierile și latru
fără voie
spre focul viu din mine

pe lângă timp

zidul
i s-a-nțepenit
pe talpă
încă din clipa-n care
a văzut-o
pe malul râului
ferindu-l de lup
a dat perdeaua
'nspre cornul lunii
i s-au ivit din nou
la orizont
toate zilele

început de fior

când ți se prelingea brațul
peste ramura aceea
ai înțeles că zâmbetul
îți este destinat
ți se lipise repede pe inimă
iar valul venise
doar să te bată pe umăr
în amintirea perlei
nou-născute

relaxare

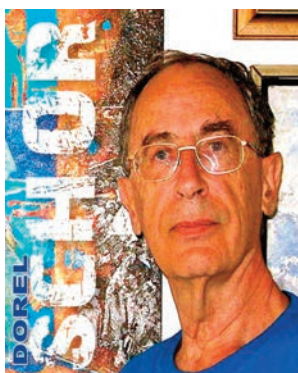
prematură

capricioasa vale
se-ntinde prea iute
prea la vederea
înțelegerii
parc-aș mai fi cerut
ceva
în plus
îmbrățișările ceasului
îmi întunecă
prea mult
desprinderile viitoare

MORIS MANES PEISAJUL CA TEMATICĂ

Dorel SCHOR

Conceptul de peisaj este controversat. Privit din perspectiva fiecărui artist, peisajul prezintă o

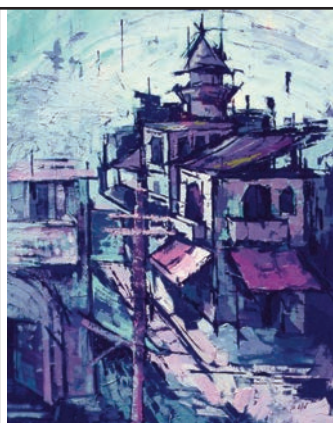
a părăsi însă realismul figurativ.

Există în peisajele semnate de Moris Manes o anumită nostalgie discretă după imaginile fixate în copilărie și adolescență (dealurile Botoșanilor, lunca Prutului la Ștefăneștiul natal), chiar dacă, în majoritate, inspirația este dată de natura inimitabilă a Galileei israeliene sau a vechiului cartier din Yaffo.

Dar practic, pictorul trece dezinvolt prin majoritatea speciilor: peisajul urban, cel rural, lacustru, forestier sau marin. Fără a neglija

Cea ce caracterizează tablourile lui Moris Manes, indiferent de tema aleasă este armonia cromatică, paleta rafinată și pastelată, desenul concis și vigoarea. Rigurozitatea desenului, culorile și orchestrarea inteligentă a acestora dovedesc, în cele din urmă, acuitatea observației pictorului. Vedem cum din perspectiva artistului, se pot realiza o mare varietate de atitudini, de tipuri, de interpretări...

Peisajul ca tematica, se adaugă multiplelor subiecte pe care Moris Manes le-a abordat de-a lungul

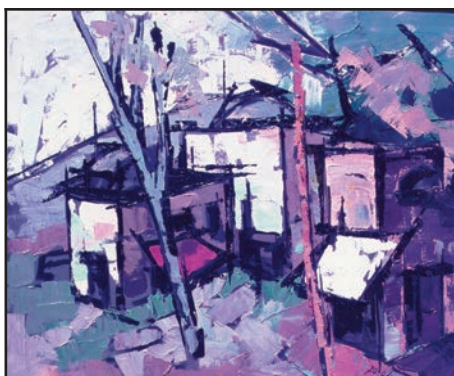

mare diversitate de atitudini, de sensibilitate, de înțelegere. Am putea chiar afirma că el reflectă experiența sufletească și gândirea pictorului într-un anumit moment și într-o anumită situație.

Pentru pictorul Moris Manes peisajul reprezintă un ansamblu contextual, un colț de natură cuprins dintr-o privire, dar care formează un tot estetic, o anumită interacțiune dintre relief, clima sugerată, vegetație, ape, soluri și activitatea omului. El trece de la peisaje de factură tradițională, la peisaje cu elemente abstracte și simbolice, fără

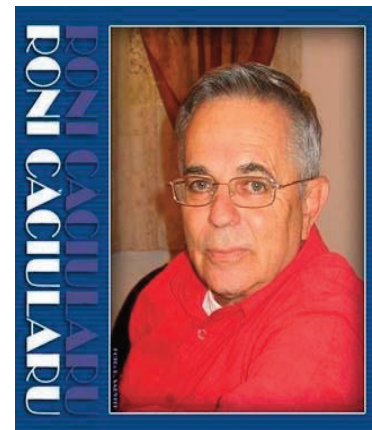
cea ce s-ar putea numi peisajul arhitectural. Spațiul arhitectural poate fi înțeles și ca o manifestare a imaginii mentale a mediului.

anilor și le-a prezentat publicului larg în expoziții care s-au bucurat întotdeauna de un binemeritat succes.

CA LA TEATRU, MADAM !

Roni CĂCIULARU

Stau într-un fotoliu mic, asemănător cu cele de acasă, mănânc parizer și beau cafea. E bine! După drumul de la Bacău până aici, la Pensiunea unde am reținut din timp o cameră, ca și după transportul bagajelor de la mașina amicului meu, un pic de tihnă e binevenită. Stau picior peste picior și privesc pe fereastră. Sunt în Brașov, supranumit, pe drept, Regele orașelor din România (așa scrie pe umbrelele parasolare de jos, de la restaurantele din Piața Sfatului și din fața bătrânei, dar viguroasei case, în care suntem găzduiți!). Mă aflu la punctul zero al minunatului oraș, de la poalele de Carpați, mai precis lângă muntele Tâmpa. Coamele verzi de brazi înflorează firea, îmbie gândul, mângâie inima. Iar cerul este pictat cu albastru de lapis lazuli și e presărat, ici-colo, cu bucle de părâu, alături de niște scame parcă făcute din vata unor norișori alburii, dantelați cu sidef pe margini. Un nor ceva mai gri, s-a oprit undeva de-asupra Tâmppei și-i mângâie crestele care, la rândul lor, parcă fumegă din vechile păduri Brașovene... Se-aude cumva și o doină, iar din depărtări de timp, răzbat spre mine ritmuri de baladă.

Personaje din istorie și fire de legendă se-ntrețes pe înaltul zării, iar zidurile groase, de-aici, de jos, din Cetatea vechii Corone, în care eu stau boierește, vin pe lângă noi, să ne șoptească povești de dragoste și tainice dureri din veacuri dispărute. Aerul, afară, e minunat, curat și răcoros, dar soarele blând și bun dă văpaie totuși acoperișurilor de țigla roșie sau maron. Minunate locuri, aici, în Piața Sfatului, iar unele culori îmi amintesc și de pânzele pictate, cu har și dor, de Liana Saxone Horodi... E un alt Brașov, și totuși mă regăsesc și-n el.

Lume în mișcare. Eleganță și

civilizație. Curățenie și bun gust. Brașov! Farmec citadin și aer sănătos, alpin. Ne aflăm în inima târgului. Loc binecuvântat, loc de farmec, însă plin și cu flori din vremuri seculare, trăiri de nebănuit azi, în minunatul context al unui spațiu ce tinde să devină Capitala Culturală a Lumii. (Poate-i prea mult, dar contează sensul pe care ți-l imprimi în viața ta de om sau de oraș!).

...Parizerul cere bere, dar n-avem, n-am apucat încă să ne organizăm mai bine, bagajele sunt desfăcute și-aranjate în mobile noi, care-aduc însă aici, în odaia mare și curată, legende, vorbe de clacă, întâmplări aparte și, dacă ai deschidere spre a recepta fie și în parte, trăiri ce-au fost și nu mai sunt, te poți împlini mai mult, știind mai bine pe ce pământuri calci și cu ce oameni și fapte dispărute se-ntâlnesc pașii gândului tău. Trăiești acum și trăiești atunci. Lăsăm de-o parte viteza mașinii și circulația de pe șosele și, în sfârșit, așternem vieții un ritm de tihnă și vacanță. Camera unde stăm are ferestre mari și ele cuprind întreaga Piață a Sfatului. E centrul medieval și modern al Brașovului: piață largă, frumoasă, ocrotită de jur împrejur de case bogate-n amintiri, iar odăile clădirii noastre, vibrează și de farmecul clipei cu ascunse zbateri din veacuri dispărute. Ele, odăile, au cunoscut aici bunăstarea, dar și tumultul amalgamat de bucurii și tristeți, de gânduri bune și rele, de fapte obișnuite cândva, dar neacceptate azi.

Scările, nu multe, până la primul etaj, sunt din lemn vechi, făcute-n formă de evantai, dar sunt solide și lustruite, fără a le fi ascunsă patina vremilor. Camera, cu pereții ne-necărcați inutil și al cărei candelabru dă valoare și distincție, are mobilă nouă cu ecouri vechi, de lume bună și ținută-n timpul ei trecut și stins. Dușumeaua e acoperită de un amplu covor plușat pe griuri și note discrete, iar când pășești, lemnul

parcă ar geme, iar auzul meu discerne cumva un glas incert de om... Când te miști, partenera știe. Dar ne obișnuim repede cu nedeșlușitul cor al lemnelor de sub covor. Ascult atent, în timp ce consoarta pășește, trebăluind nimicuri, căci ea nu poate altfel. Ascult. Și cred că un om al legii glăsuiește câteodată, aici, în liniștea odăii noastre, rostindu-se pentru ordine și pace, pentru dreptate și adevăr. Și iată de ce: în acest imobil a locuit, în Evul Mediu, un înalt judecător al obștei Brașovului medieval. Personaj de vază, înstărit, om ce avea în mâinile sale, pâinea și cuțitul.

Prin ferestrele acestei case (dar, pe atunci, fără termopane, desigur) el vedea tranzețiile ce se făceau în piața mare, urmărirea feroce execuții ce aveau loc la Stâlpul Infamiei, stâlp ce se afla la numai câțiva metri de aici. Judele privea, ca și mine (dar cred, fără parizăr) întâlnirile lumii bune și plimbarea oamenilor în ceasuri de tihnă; de aici îi auzea Excelența Sa pe trâmbișaii care, din balconul Casei Sfatului (de vizavi), anunțau evenimentele majore ale urbei, sau primea trecerea timpului prin limbajul clopotului din ceasul turnului Primăriei de cu secole în urmă. Iar duminica, spațiul Pieței Sfatului și al odăilor înaltului judecător se umplea(ca, de altfel, întreaga așezare) de dangătul sărbătoresc și de smerenie al clopotelor

Bisericii Negre. Acum, în aceeași străveche încăpere, cu geamurile nedeschise, nu se-aud aceste plutiri sonore, cu-adânc ecou și sens, dar atunci muzica lor înălța firea și dădea preț existenței.

De fapt, Piața Sfatului e – după cum se știe - doar o parte a orașului, care-l subliniază mai accentuat pe cel modern, înaripat cu clădiri elegante, acestea alcătuind un curcubeu de stiluri arhitectonice (printre care ne-am plimbat, nu o dată, cu alte prilejuri). De la stilul preromantic la cel gotic, de la cel clasic la cel renescentist ori de la stilul baroc sau rococo până la eleganța și geometria sinceră și directă, curată și lin arcuită a unor case moderne, lângă ziduri de cetate și între crenelurile munților, te simți parte din natură, chiar și din natura locului, te simți măreț și, totodată, insignifiant, când te gândești la trecerea timpului și ființarea efemeră a oamenilor... Dar iată, după zbatările lor, după nimcnicia și grandoarea lor, iată, oameni buni, ce frumusețe de oraș a rămas și va rămâne!

Am cam luat-o razna. O fi din cauza cafelei? E drept, gazdele ne-au pus la dispoziție materie primă de calitate. Gazdele. Ce oameni! Ce oameni ne este dat să întâlnim! Doi intelectuali de clasă. Doamna Dorina. Dorina Boriga. O bijuterie de om, absolventă a Facultății de filologie („Secția română-franceză”) împreună cu omul ei

pereche, distinsul istoric Gheorghe Lazea, autor al unor puternice studii-eseu, de mare actualitate – dar și omul priceput la toate cele ale gospodăriei. (Titlul a trei cărți semnate de acest cărturar: „Omul și Puterea”, „Sub tăvălugul umanismului socialist”, „Teroare și oroare în raiul comunist”). Dar despre ei, despre proprietarii pensiunii, vom mai vorbi, căci avem încă destule de spus! Să precizez numai un fapt: cu doamna Dorina ne-am auzit prima oară la telefonul pe care l-am dat, ca să rezerv o cameră. Găsisem în

internet Pensiunea „La Maisonnette”, mi-a plăcut numele, apoi m-am și documentat puțin: este la 100 de metri de Biserica Neagră, are Wi-Fi și televiziune prin cablu, baie cu duș în cameră, confort și igienă. Muzeul de istorie, ca și cel al Civilizației urbane se află la 50 de metri distanță. Casa Sfatului, vizavi. În stânga, Casa Negustorilor. Tot ce este în jurul Pensiunii este istorie și legendă, este

farmec și mister. În plus, viața cu elementele ei moderne și de bun gust, de azi. Am presupus că n-are cum să nu fie bine. De fapt, de dreptatea mea, de miezul lucrurilor, m-am convins și ceva mai târziu, în Brașov. Dar să continui cu ce m-a atras aici: restaurante și cafelele de tot felul, la doi pași. Nu departe sunt și Teatrul și Filarmonica... Poiana Brașov - la 10 km. Bun! Ne-am hotărât (dar și datorită prețului convenabil): aici va fi sejurul nostru.

- Vorbesc din Israel, doamnă. Aș vrea o cameră dublă. Îmi răspunsese chiar proprietara.

- Domnule, m-ați prins într-un moment special. Nici nu știți! Abia am terminat de citit cartea lui Amos Oz „Dragoste și întuneric! E grozavă. Scriitorul ăsta, e excelent! Am citit tot ce a apărut la noi din scrierile lui!

- Doamnă, zic, dar ne asemănăm! Amos Oz este una din marile mele preferințe...

Și iată-mă acum, picior peste picior, privind de la etajul unu, prin una din fereastrele camerei mele (deosebit de spațioasă și foarte curată), admirând freamătul cu aură de sărbătoare al mulțimii de localnici și de turiști veniți din toată lumea. Soția mea este și ea încântată. Făcând orecum abstracție de parizerul meu cu pâine (e drept - m-a uns pe inimă!), îi spun doamnei mele, care mă aprobă:

- E ca la teatru, madam!

M-am săturat

*M-am săturat să ascult aberații neo-fasciste,
monarhiste, decembriste
capitaliste, socialiste...*

*M-am săturat să vad bărbații văicărintu-se
„ce ne-a făcut” guvernul, mafioții, industriașii, hoții,
cărcotașii sau multinaționalele;*

*M-am săturat să alergăm bezmetici după închipuiți
lideri de opinie, de strada, de cartel, de partid...
M-am săturat să văd în jurul meu lașitate, trădare, ură
și minciună.*

*M-am săturat să văd depuneri de coroane, jerbe și
cuvântări pompoase.*

*M-am săturat de oameni ce doar „vor” de la alții, dar
nu mișcă un deget pentru altul...*

*Chiar m-am săturat de neputința voită a unora
sau voită, a altora...*

Alba

*amarnice-amintiri mi-au fost din nou aprinse
în zodii ce decurg din al meu început...
am fost odata "alba",
acum mă sting în lut...*

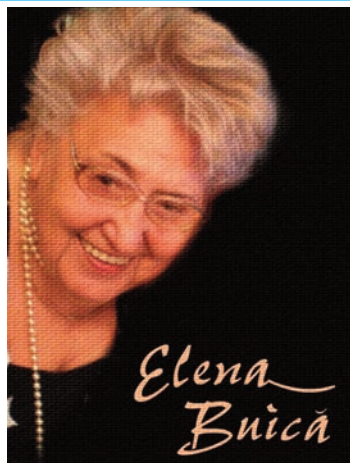
*și voi a duce facla miresmelor apuse
și voi a fi din nou
cu alt "nou" început...
privește-ma Doamne și spune-mi
mă sting acum în lut?!*

Luiza VOLF

AL FRANCISC & MANUELA CERASELA JERLĂIANU - ECUAȚII LIRICE - LUMINA SINELUI NOSTRU

Elena BUICĂ

Aștern câteva cuvinte despre volumul „Ecuatii lirice”, cu ochiul cititorului fără pretențiile unui critic literar din tabăra cărora nu fac parte.

La primul contact cu cartea, constai că autorii, Manuela Cerasela Jerlăianu și Al Francisc sunt niște poeți nonconformiști. Forma, în care își îmbracă ei creațiile personale, este ceea ce se numește, îndeobște, proză poetică, având caracteristica de a nu se supune nici unei reguli structurale precise privind rima, ritmul, numărul de silabe al fiecărui vers, etc. Dar proza poetică se realizează exemplar în cristalizări individuale inedite încărcate de infuzii lirice. Valoarea acestor proze poetice o dau tocmai această formă elaborată și calitatea imaginilor, chiar dacă uneori se folosește un limbaj prozaic. Ea se distinge prin unitatea și lapidaritatea sa, prin universul poetic bazat pe o constantă - esențializarea. Originalitatea și actualitatea acestora se desprind ușor, iar această structură este agreată ca stil postmodern.

Acest volum mai are o notă specifică, una mai rar întâlnită, e conceput sub formă de dialog. Pe fiecare pagină se aud vocea poetului Al Francisc și răspunsul poetei Manuela Cerasela Jerlăianu. El spune: „Am să trec frumoasă/ prin dreptul tău/ de o mie de ori/ dar autobuzul care mă poartă/ n-o să oprească / nici măcar o singură dată” (Neșansa). Ea replică: „Mi-aș duce zilele una după alta/ într-un răsărit târziu/ să văd cum se

opresc/ în fața clipei/ în care noi/ hoinăream înfloriți de speranță” (Speranță, p. 79).

Deși nu o spun direct, amândoi poeții pun mare preț pe forța vindecătoare a creației poetice, pe lumina ei neînserată, poate și ca o contrapondere a faptului că amândoi au dificultăți fizice împovărătoare. În urma unor accidente intervenite drastic în viața lor, Al Francisc și-a pierdut vederea, și Cerasela, mobilitatea membrilor. Ea se folosește acum doar de degetul mic de la mână dreaptă pentru a scrie la computer.

Scrișul, această alchimie a vieții, a devenit stâlp al bolții pe care se sprijină neîntrerupt lumea lor interioară. Între suferință și speranță, s-au așternut frumusețea și înțelesul adânc al cuvântului care a făcut legătura între universul vieții înconjurătoare și sinele lor. Din multe poezii, se simte cum glisează spre o lume numai de ei cunoscută. „Trăiesc/ de azi pe mâine,/ cu câte o poezie, la cină, și câteva semne/ de punctuație/ în cană”, așa cum mărturisește Al Francisc în poezia „Viața”. „Viața mă învață zi de zi/ cum să o consum,/ dar eu îi arăt la sfârșitul zilei,/ că nu am făcut economie/ de rutină”, îi răspunde Cerasela Jerlăianu, în poezia cu același titlu (p. 38).

Creațiile lor s-au născut din capacitatea cu care au reușit să-și asculte experiențele launtrice, raportând totul la eul poetic, ca apoi să le comunice îmbrăcate în haina cuvântului frumos rostit. Citindu-le cărțile și notele lor biografice, aflăm dramele și victoriile acestor poeți care au pășit printre cioburi și spini înghițind-și lacrima mută a durerii pentru a ieși la suprafață, să soarbă o gură de aer curat și dătător de energie. Intuim, cu emoție drumul dus-întors făcut fără întrerupere în adâncul sinelui insondabil și anxios, acolo unde s-au sedimentat secvențele de viață, și ni-i imaginăm căutând cu încordare calea spre lumina bucuriei de a trăi, încununată de speranțe. Acestea pot fi o lecție de viață chiar pentru noi toți, cei care avem sănătatea fără probleme severe. Se cere să le citim poeziile ca pe adevărate litanii aduse biruinței în lupta cu marile încercări ale destinului.

Printre multe altele, am admirat la ei și faptul că au trăit din plin afirmația lui Paul

Valery: „Omul care scrie nu e niciodată singur.” Încrederea în forța cuvântului a făcut-o pe Manuela Cerasela Jerlăianu să spună: „Știu că o simplă sintagmă poate schimba sau ghida omul”.

Harul cu care ei au fost înzestrați, răbdarea, dăruirea și neostoirea au transformat neșansele vieții lor într-un univers original, cu totul special, înobilându-l cu virtuți artistice care respiră prospețime lirică.

Referindu-ne la tematica acestui volum de poezii, remarcăm că Eul liric al poezilor este încrustat într-o infinitate de idei, de visuri, de trăiri, de revelații care pun în mișcare energiile creatoare deschizătoare de ferestre, dar iubirea și bucuria de viață, aplecarea spre o lume mai bună sunt puncte cardinale înscrise în sufletul lor, învăluite în unduirea mătăsoasă și tandră a emoției.

„Mireasma iubirii și miresmele plăcerilor lumești îmi stau aproape, atât de aproape, încât ele fac din mine omul care sunt azi, așa cum mă puteți distinge fiecare”, mărturisește Cerasela. Dacă iubirea lui Al Francisc este o iubire puțin mai pământeană, în care bărbatul este mai prezent, iubirea Cerasellei este mai spiritualizată, mai înălțată spre cer și spre lumină.

EL: „Am spus-o zilnic și fără oprire/ că fiecare colină aduce cu pântecul tău/ așa că merg la deal/ și cobor către vale/ cu răsuflarea tăiată/ și aproape mereu” (Mereu).

EA „Am învățat să te recunosc/ dintre munți,/vâi, copaci/ sau dealuri/ după zâmbetul dimineții/ și căldura excesiv de fierbinte/ a nopții/ și am înțeles că fiecare stea/ poartă numele tău/ pe umeri/ așa că aleg să te ajut mereu” (Asemănare, p.76)

Te cucerești imediat sinceritatea, candoarea și spontaneitatea ideilor poetei, nu poți să nu o îndrăgești, și nici pe Al Francisc nu poți să-l ții departe, fiindcă îi auzi permanent respirația și tumultul trăirilor sale.

În încheiere, nu stau la îndoială să afirm că poezia acestor poeți va dăinui în timp, pentru felul cum sunt înregistrate mișcările launtrice, viziunile, contemplațiile, întreaga lume poetică încărcată de emoție și de frumuseți turnate în forme care respiră prospețime.

Climate literare la zece ani și o sută de apariții

Gheorghe Valerică Cimpoca

În iunie 2007, intuind necesitatea unei reviste de cultură, care să slujească frumosul, binele și adevărul prin cuvânt și imagine, a văzut lumina tiparului revista „Climate literare” fondată de către poetul și jurnalistul Ion Iancu Vale împreună cu confracții săi Sebastian Drăgan și Mircea Cotârță. Denumirea revistei, parcă predestinată climatului schimbător al societății românești, s-a dovedit a fi un dar pentru cititori, făcut de cei care pot și vor să dăruiască semenilor ceva din prea-plinul simțirii și trăirii lor pentru păstrarea limbii și literaturii române într-un spațiu geopolitic instabil.

Scopul declarat al revistei, care apare într-o deosebită ținută grafică, este să readucă „raza senină a culturii” în sufletul cititorilor, printr-o implicare care să promoveze creatori de valori spirituale din țară și de peste hotare, fie consacrați sau mai puțin cunoscuți. Revista Climate literare, încă de la început aduce lumină și bucurie prin redactarea unor articole cu multă culoare, prin poeziile sau proza scurtă sugestive ale unor artiști ai scrisului, care contribuie la starea sufletească a cititorilor săi. Se găsesc în paginile revistei, pe lângă poezie sau proză scurtă și interviuri cu scriitori români cunoscuți, recenzii pentru cărți scrise și stiri culturale. Revista promovează și încurajează tinerele talente publicându-le scrierile literare.

Aprecierea revistei de către cititori și ofertele de colaborare ale multor autori români și din străinătate apreciați în lumea literară, răsplătesc munca celor care cred în menirea culturii, în general și a literaturii în special, de a contribui la îmbogățirea spirituală a cititorilor, luminându-le viața. Revista Climate Literare a fost susținută în afara unor sponsori importanți și de numeroși scriitori și poeți, atât din țară cât și din afară. Ea a apărut și continuă să apară datorită efortului unor oameni bine intenționați și activi care sprijină și își dedică din timpul lor unei munci creative și care nu pretind nimic pentru aportul depus. Există oameni de cultură în România și în străinătate, iubitori de limba română, pentru care revistele apărute sunt parte a aspirațiilor și destinului lor. Tutur acestora vrem să le mulțumim și le dorim sănătate, fericire și viață lungă.

Vrem, ca în continuare, revista să apară atât electronic cât și tipărită animată de noi teme, și de alte exigențe în dorința ca ea să devină în viața culturală un liant care să dea consistență, gust și o nouă și indescrribibilă savoare cenușiului trudei de fiecare zi. Nu au dispărut cititorii, ei se găsesc pretutindeni chiar dacă tirajul pe hârtie nu este mare, apariția revistei în

format electronic face ca cei care mai cred în bine și frumos să le prefere fabricilor de vulgaritate și idiotizare care sunt acum televiziunile sau ziarele. Nu cerem nimic la accesarea revistei pe internet și vă dorim lectură plăcută.

10 ani de existență și apariția continuă a 100 de reviste dovedește puterea noastră de rezistență.

Stimularea interesului pentru lectură în rândul elevilor și „Climate literare”

O zi specială, 12 mai 2017, pentru că la sediul Casei Corpului Didactic, Dâmbovița, sesiunea științifică cu tema: Stimularea interesului pentru lectură în rândul elevilor, a reușit să adune aproape 50 de actori principali ai actului didactic dâmbovițean. Activitatea a fost organizată de Casa Corpului Didactic, reprezentată de: director profesor, Barbu Daniela, profesor metodist Alexe Crenguța, bibliotecar profesor Dragoș Manuela, în colaborare cu Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu, reprezentată de profesor Safta Mariana Alina.

În acest mod, lectura, cartea, comoara de învățătură, își deschide larg paginile și adună la un loc: școala-biblioteca-autorii-contemporani-publicațiile.

Scriitori de seamă dâmbovițeni au fost invitați la această activitate: poeții Ion Iancu Vale și Sebastian Drăgan, oameni care apreciază frumosul, care luptă să scoată la iveală valoarea, chiar dacă timpul este potrivit. Cele aproximativ cinci ore au adus în față generații, dar și scriitori, iubitori de litere care au ținut să ne împăratească din comoara scrierilor. O lecție frumoasă, în care ni s-au dezvăluit sentimente poetice, tendințe, curente literare.

Profesorii alături de scriitori pot contribui la o deschidere spre lectură. Este o lecție importantă și pentru cadrele didactice, pentru bibliotecari, deoarece s-au prezentat activități creative, metode moderne, proiecte, care pot stimula interesul elevului pentru lectură. Ideile, opiniile celor prezenți au prins aripi și se va dezvolta o colaborare pentru stimularea interesului pentru lectură. Așa cum o barcă plutește pe lac, așa și literatura se zbate să lumineze sufletul și mintea omului.

Cei doi invitați au prezentat revista „Climate literare” a cărei fondatori sunt, care a împlinit zece ani de activitate și au citit din opera personală, demonstrând prin încântătoarele creații prezentate că poezia prin valoare adevăr și frumos, triumfă peste timp și spațiu și că pot fi un exemplu pentru viziunea și pretențiile tinerilor de astăzi.

O concluzie a sesiunii poate fi:

Haideți să scoatem la lumină frumusețile poeziei și trăirii românești!

CASA CORPULUI DIDACTIC, DÂMBOVIȚA

Organizează
în colaborare cu
Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu, din Târgoviște

Sesiunea de comunicări științifice

*Stimularea interesului pentru lectură
în rândul elevilor*

INVITAȚI: fondatorii Revistei Climate Literare și scriitorii dâmbovițeni,

ION IANCU VALE

SEBASTIAN DRĂGAN

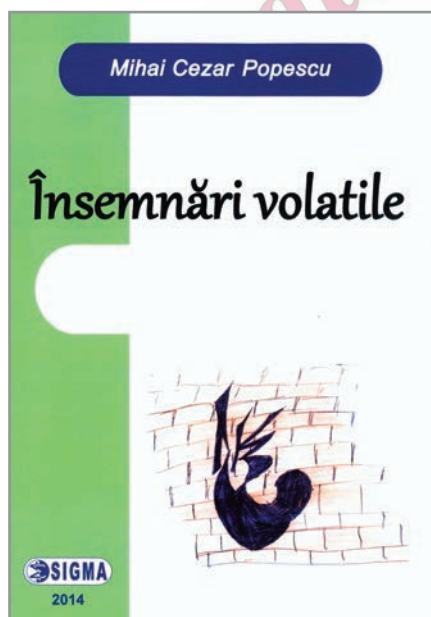
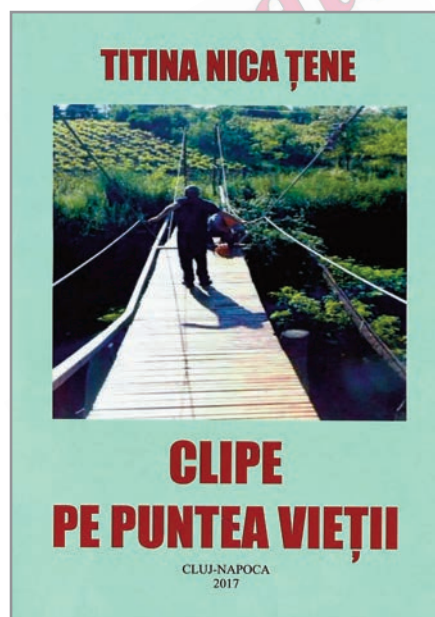
ION TEODOR PALADE

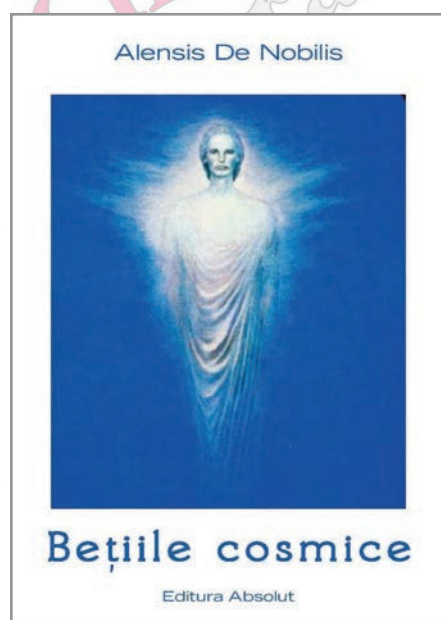
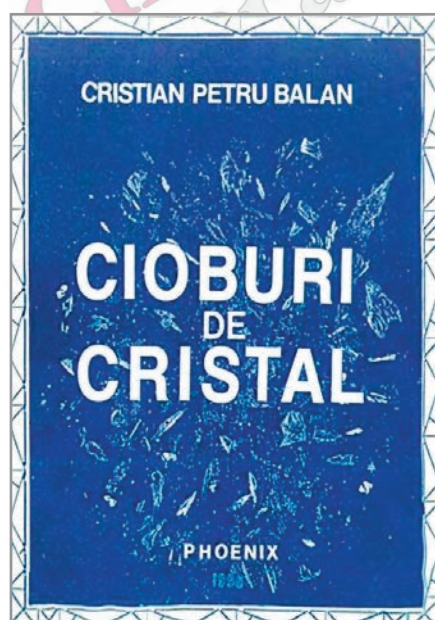
Evenimentul va avea loc,

vineri, 12 mai 2017, orele 11.00, la sediul Casei Corpului Didactic, Dâmbovița, Str. Calea Domnească, nr. 127

Prof. Safta Alina

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Virgula este un punct înlăcrimat”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;

web site: <http://climate.literare.ro>